

308899

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

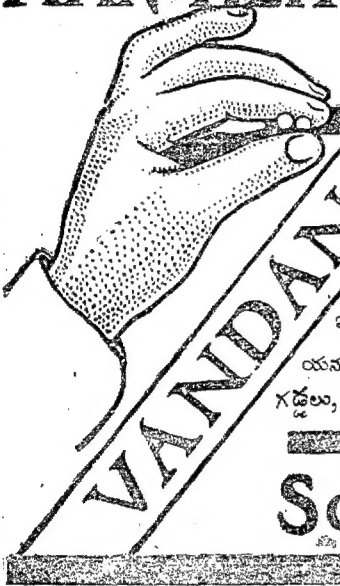
VOL. 3,
సంపుటము 3.

జెన్న పట్టణము 1916 సం॥ నవంబరు నెల 2 వ తేది గురువారము
న శ నా మ స ం వ త్స ర కా క్రి క మా స శు ధ స ప్త మి 2.

No 179

నంచిక ౧౭౭

MAN REPAIRING TABLET

Sold Everywhere

వందానా టాబ్లెట్ ప్రసిద్ధమైన దివ్య
దౌషధము. అనేక ఇంగ్లీషు డాక్టర్లు సర్టిఫికేట్లు
ఇచ్చియున్నారు. ఈ దౌషధము దుర్బలక్షుల
క్రొత్తరక్తయను కలుగ చేసిమిక్కిలి బలమునిచ్చును.
ఇందులోను చేసిన మూలకలు అనేకము. అవి ఏకనగా
యనమ, దామియనా. కనూరి కుంకుమపూవు, సీస చల్ల
గడ్డలు, చందనం, బిసీయోకల్లా అన్ని పానాణము, ముఖ్య
త్వల నత్తు, అపరంజి దీనివలె 1.కి రూ. 2.0.0.

530
ఇంగ్లీషు మందులపాపు లన్ని టిలోను దొగకన.
నలయువారు
సోలువజంట్ల:—
అందు కంపెని,
ఇంగ్లీషు మందుల వ్యాపారులు,
260, చెనాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.
Tel. Address:—
"Intensi"

సంగీత ప్రదాయని

నెల రూపాయలు 3.

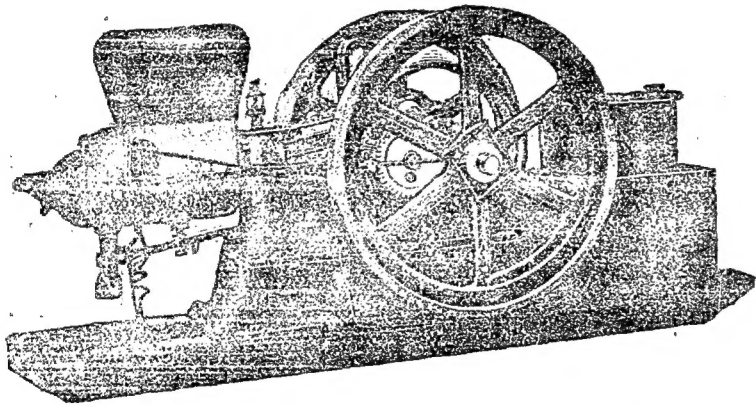
ఈ గ్రంథము అతిప్రసిద్ధి చెందిన దాక్షిణాత్యగాన
విద్వాంసరంగతులైన విద్వాంక కె. వరదాచార్యులు, కె. వి.
శ్రీనివాస ఆచార్యులు, వీణ కృష్ణమాచార్యులు వీరలచే
రచింపబడినది. ఇందులక్షణ సంగ్రహమును అభ్యాసపద్ధతులు
ను, స్వరజతులు, వ్యంజనములు, తాళగయ్యగారి కృతులు, పట్నం
నుబ్రహ్మయ్యగారి కృతులు, దీక్షితకృతులు మొదలగు,
సుమారు 140 పురు బతులను స్వర, సాహిత్యతాళ, తాలము
లకుగురుతు శేర్మచింతలకి కులభిముగ గ్రావ్యానుగుణముల
ప్రాయబడియున్నవి. హాశ్యనియము, వీణ ఈ ఉభయవాద
ములకు పటములును, వీటిగుణములును, వీటి సుపయోగించు
విధములును వ్రాయబడి యున్నవి. దీనిలో క్రాను 16 పుటలు
మైజు 500 పుటలు. దీక్షితు శ్రీనివాసాచార్యుల ముద్రితము.
కాలికో బయిండు బంగారు గిలుటు చేయబడి యున్నది.
వలయువారు ఈ క్రిందివానికి వ్రాసికొనవలెను.

మొసర్పు హో అందు కంపెని,

546

(పింటర్స్, మద్రాసు.

"ఆమెక్ కో" యంత్రములు క్రూడ్ పెట్రోలుతో నడుపబడును

ఈయంత్రము నడపుటను నీ పిల్లవాడు అయిదు నిమిషములలో నేర్చుకొనగలడు
చిన్న యంత్రసహాయము గావలసినవారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారుచేయుపబడినది.
పంపులను, రంపపుయంత్రములను, బియ్యపుమరలను సోడా ఫేక్టరీలను, అచ్చయంత్రములను,
మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అచ్చతముగ నడపగలడు.

నెల అతిసులభము, పనిచేయుచుట కగు వ్యయములును చాల తక్కువ. 1 1/2 మొదలు 6,
బి. హెచ్. పి. వరకు రకమువారిగా మావర్ష ప్లాకులో నున్నవి. నెంటునే తెలివరి చేయబడును.

నెలలు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు దయచేసి మాక్విల్లు వ్రాయును.

జెన్న అందు కంపెని లిమిటెడ్డు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు,

327

పోస్టుబాక్సు నెం 63, మదరాసు.

బాధాపడితులకు వరము: ఐనొడిక సహితమైన డా॥ వి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

ఆపరిశుభ్రపు రక్తములన జనించుజాడ్యములకు కిరీటమువంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను గండమాలలను
పుండ్లను, ప్రాతినోష్పలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

(28)

వనోపధిసారసవరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను
పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారణబంధమును నోష్పలను పోగొట్టి రక్తమును
శుభ్రపరుచును. శరీరాశోగ్యమును గలుగ జేయును. 16 రోజులవర కుండుటకు 4 టోన్సుల బుడ్డలలో అమ్మబడును.

ప్రొవైటరు:— డి. డి. సావంత్. 144, ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi No. 144 No 2, BOMBAY.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు వరమామృతము

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి కెల 0-8-0

తలనొప్పులమాన్యును వాయువుపోట్ల పోగొట్టును
చర్మపునోష్పల బాధదోలును. పోట్లపోగొట్టును
వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు
తయారుచేయబడు నుంచును.

ప్రతియింటి నుంచుదగినది.

తేలుమందు కెల సీసా ౧-కి 0-8-0

తేలుకాటువలన విషము నెత్తురులో ప్రవేశించును.
చాధానముల కెటె కెట్టెనమువర్గముండి లాగుట ప్రారం

భయము. కుట్టినచోటును బండ
చాచునలల చేసిన బాధ తగ్గును.
ఈ వ్రావకము ననేపలు పరిశీలించి.
ఇది మిగుల ఘాటుగలిగి నీటికడ
నుంచును. చెడకుండుటకు గాను కప్పకు బిరదా గల
సీమాలో చుండు పోయబడినది. కుట్టినచోట కొంచెము
మందుపోసిన బాధ మాను నును. మందును గలిగియున్న
తాము బాధపడక వితరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును.

అమృతాంజనం డిపో. } 109, శ్రీరంగేశ్వర, బొంబాయి
1, తింబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

తెనుగు స్వతంత్రభాషయా?

(ఎ. వి. నరసింహం పంతులవారు)

(-o-)

III

ఇట్టివికీర్ణావస్థ ప్రాకృతంబు నకెప్పుడుఘట్టిల్లియుండును?

(ఎ.) విత్తకేయ బ్రాహ్మణంబున - "తాననువాదజహరాంతాన్యః ప్రజాభివృద్ధిప్రేరేపితే లింగ్రాః, పుండ్రాః" మొ॥ ఈబ్రాహ్మణంబునకురూపాంచాలాదులను, పరిక్షిజ్జనమేజయాదులను బేర్కొనియుండెదట, ఆంధ్రకర్ణాటకనుపయోగించిన విత్తకేయండున మహిదానముమీ మూడువేల వత్సరంబులకు మున్నే యుండినవాడు.

(బి) మనువు తనస్మృతియందు బంచద్రావిడులను బేర్కొని యున్నాడు. ఆంధ్రద్రావిడ కర్ణాటక, మహారాష్ట్రాశ్చ ఘోరరాః పంచైతేద్రావిడాః ప్రోక్తా, వింధ్యదక్షిణవాసినః ॥

(సి) కుమారస్వామి బాణ్యంబున నాంధ్రద్రావిడంబుల జదివినట్లు వైవ గ్రంథముల దెల్ల మగుచున్నది.

(డి) రామాయణకాలమునందే ఆంధ్రద్రావిడంబులు లక్షణ సమన్వితంబులయ్యెననుటకు, నాంధ్రవాక్యకృతికర్తగా రామణుడును, ద్రావిడ వ్యాకృతికర్తగా నగస్త్య మహర్షియు, బేర్కొనబడుటలే నిదర్శనములు.

(ఇ) భాగవతాష్టమస్కంధ మలంకరించు గజేంద్రమాత కథకు నాయకుండైన గజేంద్రుడు పూర్వజన్మమున నింద్రద్యుమ్న నామండైన ద్రవిభాధీశుడట. "మ॥ అవనీనాథ గజేంద్రుడామకరితో నాలంబు గావించె మున్ ద్రవిభాధీశుడతండు పుణ్యతముఁ డింద్రద్యుమ్న నామండు".

ఇటులేపరిశీలించుచో బరిశోధకులదృష్టికి, ద్రావిడ భాషల సంస్కృతమునకు మున్నే పాదమి మహాస్వతంత్రత వహించియున్న భాష లనుటకు నిదర్శనములు, వెక్కులు గాన వచ్చును. ఎటులనగా, తొలుదొల్ల పాకృతపదములు వేదంబులలో చూచినవి; అనంతరము వ్యాసులచే మిక్కుటముగా వైదికసంస్కారము వహించి భారతంబున బ్రయోగింపబడినవి.

ఇవిధంబుగానే పరిశీలించ బూనినచో వేదంబులలో మొదటి దనిపించు కొనిన బుగ్వేదంబునకు, దాదాపుగా నేయియు నెనిమిదివందల పదములు గలవు. వైదిక కోశంబున వేయియు నేడువందల యెఱువదములు గాన వచ్చెడివి. రాధాకాంత జేవుడు పదు నేడు వందల యెఱువద తొమ్మిది పదములనుటలు వాకొనుచున్నాడు. వేదములలోని పదజాలములన్నియు నిరువది వందల కంటె నధికముగ నుండవు. బుగ్వేదమునందలి పదముల కంటె భిన్నంబులు యజురాదులందు గోచరించెడివి. కావున, బుగ్వేదమునందలి వైదిక భాష యజురాదుల యందించుక వెంపుచెందినది గదా! అటులు బ్రాహ్మణారణ్యకములలో వైదికభాషాభిన్న పదంబులు గొన్ని యొక్కినవి. ఉపనిషదాది గ్రంథములందు, దంతకంటె నతిశయించిన పదసముదాయములు గలవు. అంతకంటె శైవ్యముగా కాత్రు పురాణేతిహాసములందు పదములు వెచ్చు వెరిగినవి. కావ్యనాటకాదులను బరిశీలించుచో పదోఘముల సంఖ్య నెంతకు వికృద్ధమయ్యెనో తెలియగలుగు.

వైదిక భాషయైన దేవభాష కావ్యభాషకు దిగిగన్పడే రుచి నైపుల్యము, దేనివలనగలిగెను? అది యేపదజాలముల నేమి సంస్కారము చేసి గ్రహించుచున్నా? ఈ సంస్కార మేకకాలమున నొనగూడినదా? కుమార పాణిన్యాదులు గొందఱే యట్టి ప్రశ్నలను దిగి నిర్వహించిరా?

అటులైన స్వర్గమునుండి దీనినదై వత్తభాషమానవమాత్రుల సంస్కారము వహించెనన్న చొప్పుడి యుండునా? వారికి మున్న యట్టి లక్ష్యములు వ్యవహారమున వచ్చియుండునా? అను ప్రశ్నలను బరావర్తింపజేయు తత్వము వేలగలదు.

అట్టియదనున, సంస్కృత భాషయొక్క పుష్టికి బ్రాకృత పదములే యాధారము అని యొకరు చెప్పకయే స్ఫురింపగలదు. సత్యము, సంస్కృతము తేక యుచ్చారణ కనువు గా బ్రాకృతపద జాలముల సరించుకొనే ననియుఁ జెప్పగలుగుదురా? తమిళ = Tamil అనియు తెలుగు = Telugu అనియు నాంధ్రీయ భాషలలో గానవచ్చుట లేదా యి నాచే సమాధానము చెప్పబూనదు. సంస్కృతము బ్రాకృత భాషాపదములే కాన వైదికపదముల గొన్నిటిని వైతము సంస్కరించివైదిన దిండురు. అందుల కాధారముగా

(ఈ॥ భద్రంకర్తేభి శృణుయామహేవా - వైదికము = కర్తేభి, సంస్కృతము = కర్తేః (ఈ॥ ఏధతినస్సహాయ - వైః ఏధతి, సం॥ ఏధతే ఈ॥ అగ్నివధోతా క్రతువిర్విజానో వై॥ అగ్నివత్ (శత్రు) సం॥ అగ్ని = యజ. ఈ॥ నూర్యాచంద్రమ సౌవ్యతాస్తాం మున్నగువానిఁ బెక్కింటి నుదహరింతురు. ఇట్టి వ్యత్యస్తములకుఁ గనలివైదిక ప్రయోగములకు సంస్కృతప్రయోగము లపభ్రంశములా? సంస్కృతమున కట్టి వైదిక ప్రయోగము లపభ్రంశములా? అని ప్రశ్నింతురు.

వైనిచెప్పినట్లు, సంస్కృత మభివృద్ధిఁ జెందుచున్న యదనున, ద్రావిడమును, (పంచభాషాత్మక) బ్రాకృతము వృద్ధి నొందిన వికీర్ణదశ యందుండెను. ఈయభిప్రాయము కొందఁ జంగీకరించుటలేదు. వైదికభాషనే సంస్కృతంబనెదరు. ఈవాదము విమర్శకులకు రుచింపదు. ఏలనగా, వేదవిభాగములలో సంహితయందుకంటె భిన్నంబులు బ్రాహ్మణంబులను, బ్రాహ్మణంబులకంటె భిన్నంబులు ఉపనిషత్తులను గాన వచ్చుటండేసి, వేదంబులయందే సంస్కృత అసంస్కృత భాషలు చెందుండవలసి యుండునుగా! చుటియు వైదికభాషకు దేవభాషయనెడి పేరుగలదు. దాని భాషించు వారిచేతము దేవదేశము. దీనికి బ్రహ్మవర్తనని యుఁజేరు. ఇది సరస్వతీద్వపద్వతీదేవదల యంతశ్చేది. దేవభాషయే సంస్కృత భాషగా నున్నదానికి సంస్కృత దేశమను వ్యవహార మేర్పడి యుండవలదా? అట్టి వెందును గోచరించుటలేదే! తనవ్యవహారమునకు దేశమును, తనస్వరూపము నిలుపుటకు లిపియునులేని యొకభాష, విస్తారమయిన తెనుగుదేశమునందలి నాగరకము చెందిన తెనుగుభాషకుఁ దల్లి యనుట పరిహాసాస్పదము గాదా!

ఆంధ్ర పత్రిక

ఎట్లు సాయపడవచ్చును.

(మోక్షనాథం వేణుగోపాలరావుగారు.)

చందాదారులసంగతి అటు లుంచుదము. ఆంధ్రదేశము దానధర్మములకు నితరరాష్ట్రములతోఁ దీసిపోదు. వేలకు వేలపోసి నూర్గులు, వేద, సంస్కృత కళాశాలలు, దేవాలయములు, అన్న శత్రుములు, యజ్ఞయాగాదులు సునాయాసముగ నిర్వహించు జమిందార్లు మున్నగు శ్రీమంతులు కలరు. యుద్ధమునకు లక్షలకు లక్షల సమర్థింపు త్యాగశీలురుండ, ఏతత్పత్రికను వేయిన్నుట పదియార్లు, నూటపదియార్లు ఆదిగాగల వర్ణాజనములతో, బోషించువారు లేరా? మూలధనము క్రింద, వేలు, లక్షలు, కొంత అదాయ మొసగు స్థిరాస్థిరగృహ లిచ్చు చాతలకు కరవువచ్చినదా? ఎందఱు అధ్యయనపరులు, శతాధిపతులు నూటపదియార్ల వర్ణాజనముల పొందుటలేదు. ఆంధ్రపత్రిక ఇంకొక సహస్రావధానో, లక్షావధానో అనుకొనరాదా? ఆంధ్రోద్యమములలో బాల్కొని పనిచేయు గౌరవనీయులు శ్రీమంతులు, రాజులు, మహారాజులు మున్నగువా గందఱికి ఆంధ్ర పత్రికను బోషించుటయు, శ్రీచారమునకు నిర్వవిధముల దోడ్పడుటయు బ్రథమకర్తవ్యము! పత్రికాధారములేనిది ఇక్కాలమున నేయుద్యమము సాగదు. స్వరాజ్యాంగోళనమునకు శ్రీ అనిలిసెంటుచ్చుగారు "నూత్ర ఇండియా" ను స్థాపించుటయే దీనికి తార్కాణము. ఈ యమ, మన నాయకులు ముప్పది సంవత్సరములు నుండి చేసినపని కంటె, యీ మూడేండ్లలో నెక్కువ పని చేయగలుగుట 'నూత్ర ఇండియా' అను పత్రికా మూలమున కేగద! చెందు మూడువేల చందాదారులతోనున్న ప్రాండర్ల పత్రికను తీసికొని నాలుగైదు మాసములలో పని వేలకువైగ వెంచెను. ధియానీయున్నా బిజెంటుచ్చుగారి వ్యక్త్యాధికృతయు మాత్రమే దీనికి కారణము అనుకొనఁ గూడదు. అను కొనినను అట్టివి మనలకును చెందు గలవు. ధియానీకి ఆంధ్రోద్యమము ఆ మెవ్యక్త్యాధికృత అనఁగ పలుకుపడి. అనఁగ గొప్పన్న హబ్బందము. మన ఆంధ్రోద్యమమునకు గొప్పన్న హబ్బందము కలదు. ఆంధ్రపత్రిక ఆంధ్రోద్యమమునకు ముఖ్యాంగము. అట్టిస్థితిగతులలో ఆంధ్రపత్రిక వైదికతయిని ఈ మూడేండ్లలో ఘోరముగా మూడు వేల చందాదారు లుండుట ఆంధ్రోద్యమమునకు శుభసూచకము కాదనినందుకు తుమార్పణచిగెద, నన్ను తుమించుచున్నను ఈఅభిప్రాయమునకు వెనుదీయను. ఆంధ్రగాఢ్మియు కంటె, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము కంటె ఆంధ్రపత్రిక ప్రచారపరుష్య ప్రాముఖ్యము. అవి పరాధీనములు! ఇది స్వాధీనము!! మొత్తము వివాద గోపపట్నములలో వైవ ప్రత్యేక ప్రతినిధుల నేర్పాటు చేయుట యత్యవసరము. ఏతత్పత్రికా ప్రచారమే ఈవ్యాససారాంశము!

ఆంధ్ర సారస్వత మహాసభ

18-11-16 తారీఖున కృష్ణజిల్లా కోర్టురులో జరుగబోవు ఆంధ్రసారస్వత మహాసభయొక్క చిత్తు తీర్మానములు.

I. సర్వతో ముఖముగా ఆంధ్రసాహిత్యము సంపాదించవలయును విద్యాశాలలు ఆంధ్రుల కవసరములు గాన, అట్టిపని చేయుచున్న ఆంధ్ర గీర్వాణ విద్యాలయములకు దేశీయులు ధనసహాయముచేయ ప్రార్థితులు.

II ఆంధ్ర సాహిత్యమునకు సంస్కృతభాష మవసరముగాన అందుకు కావలసిన సంస్కృతవాక్యకరణభాషాముఖ్యములభ్యుగ బోధపఠనట్లు తెలుగునవ్రాముట అవశ్యకము.

III. నన్నయభట్టు కాలమునుండి నేటివరకును బయలు వెదలిన ఆంధ్రవాక్యకరణ మొక్కటియు సమగ్రముగా లేక పోవుటచేత అట్టి వ్యాకరణ మొకటి ఆంధ్రమున వ్రాయించవలయును.

IV. ఆంధ్రభాషకు మాతృస్థానముగా నెన్నబడుచున్న రాజమహేంద్రవరమున పరిశోధనావిషయమున పని చేయువారలకు అనువగు గ్రంథభాండాగార మొకటి విశాలమైనది స్థాపింపబడ వలయును. అందు ప్రాచీనములగు ప్రాత గ్రంథములను సంపాదించి పెట్టవలెను.

V విశ్వవిద్యాలయమువారి విద్యాశాఖలో పరిశ్రమలో తేరిన విద్యార్థులకు ముఖ్యముగా విద్యాశాఖలోను Archaeological and Epigraphical శాఖలలోను ఉద్యోగముల నీయవలయు ననియు, అట్టివారిని సామాన్యముగా School final పరీక్షలో కృతార్థులైనవారితో సమానులుగా నెంచవలసిన దనియు గవన మెంటువారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

VI. విశ్వవిద్యాలయమువారు ఆంధ్రమున తమవిద్యాలయపథకమున, B-A. Intermediate పరీక్షలయందు నిర్బంధముగా పరీక్షల నిచ్చునట్లు యేర్పాటు చేయప్రార్థితులు.

VII. దొరతనమువారు మెట్రిక్యులేషన్ వరకునుగల పూర్వగంగవిద్యలను దేశభాషలద్వారా బోధించుట యావశ్యకముగాన అట్లు చేయింప దొరతనమువారు ప్రార్థితులు.

VIII. దొరతనమువారు ఆంధ్రభాషా వ్యాప్తికై వలయు పఠనీయగ్రంథముల ప్రకృతికాస్త్రములయందు వ్రాయువారి నుద్యోగింపదగిన ధనరూపముగు బహుమతుల నేర్పరచి తరగతుల వారీగా గ్రంథముల వ్రాయింపవలెనని యీ సభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

IX. ఆంధ్రభాషయందు లేఖనాసౌకర్యము అభివృద్ధి పరచుకొరకు ఆంధ్రు లందఱును ఆంధ్రముననే తమ యుత్తర ప్రత్యుత్తరములు నడుపుకొనుట కర్తవ్యము.

X జాతీయా దర్శితకును, సంఘాచార సురక్షితకును సంస్కృత స్మృతిపతన మావశ్యకము; కాన వేదములు అష్టాదశస్మృతులును ఆంధ్రీకరింప బడుట యావశ్యక మని యీ సభవారు అభిప్రాయ పడుచున్నారు.

XI ఆంధ్రభాషా వ్యాప్తికొరకును, ప్రజాసౌకర్యము కొరకును జిల్లా అధికారులును, వారి తా బేర్దారులును తమరాజీయ వ్యవహారములను ఆంధ్రభాషలోనే జరుపుట యుత్తమముగాన అట్లు కానించుటకు దొరతనమువారిని కోరుచున్నారు.

XII ఈ సభయొక్క యుద్దేశములను అచరణలోని! తీసికొనవచ్చుటకు ఒక కాశ్యోతసంఘము నేర్పరచుట యవసరము.

XIII ఆంధ్రభాషలో మంచిగ్రంథములు బయటికి వచ్చుటకు ప్రకటనాలయములవారు అట్టి గ్రంథములను మాత్రమే ప్రకటింపగలిగి యుండుటకును, తగిన సలహాల నిచ్చుట కొక కావ్యపరిశీలనాసంఘము అగత్యుచనియు, అట్టి గ్రంథములవైని ఈగ్యూవిరహితముగు విమర్శలను ప్రకటించుట కొక త్రిమాసపత్రిక నీసభవారు ప్రచురము చేయవలయు ననియు తీర్మానించడ మైనది.

XIV దేశములో పలువోట్ల వెలువడిన పుస్తకభాండాగారములకు దొరతనమువారు మందెర నిర్మాణమునకును గ్రంథ సంపాదనకును తగు ధనసహాయము చేయగోరబడుచున్నారు.

XV శబ్దతత్వపరిశీలనకుం దభిరుచి గలవారికి ఆంధ్రతర ద్రవిడభాషల పాండిత్యము కొంతవర కవసరము గాన అట్టి పాండిత్యము సంపాదించగోరువారికి తగిన విద్యాధి వేతనము మున్నగు సౌకర్యములు కలుగజేయుట యవసర మని యీ సభవారు రభిప్రాయపడుచున్నారు.

XVI ఆంధ్రమునే ప్రధానముగా నెన్నికొని బిరుద పరీక్షలకు వదువుకొన నెంచు విద్యార్థులకు సంస్కృత విద్యాశాలల పథకమువలె ఆదిమండియును స్వతంత్రముగు ఒకప్రత్యేక పథకము నిర్మాణముచేయవలయు నని యీ సభవారు దొరతనము వారిని కోరుచున్నారు.

ఏకభాషావిప్లవం

ఇది వెన్నెలకంటి అప్పారాయ విరచితము.

వల 0-4-0 పాక్షిక అధికము.

ఆంధ్రపత్రికా ముద్రణాలయము,

6 తంబుచెట్టిబీధి, మద్రాసు.

క్రితేమైన గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని

రంగుల చిత్రపటము

ప్రతి 1-కి వెల 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. ఖయ్యులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు 212, మద్రాసు.

వాతావరణ సీత

1916 సం॥ నవంబరు 2-వ తేది

ప్రదేశములు.	వర్షపాతము మి.మీ.	కడలివనము మి.మీ.	కడలివనము మి.మీ.	కడలివనము మి.మీ.	కడలివనము మి.మీ.	కడలివనము మి.మీ.
గోపాలపురము	29.663	85.2	77.1	0.45	38.72	39.80
వారేరు	29.682	85.7	74.7	...	36.37	31.52
కాకినాడ	29.708	82.6	73.7	0.01	39.94	32.48
బందరు	29.678	82.3	74.2	0.15	55.63	34.06
గుంటూరు	...	84.2	75.0	0.03	43.09	29.00
నెల్లూరు	29.688	89.6	75.8	0.03	28.15	22.00
మద్రాసు	29.708	90.3	77.7	...	28.35	30.19
కడలూరు	29.707	88.9	76.0	...	30.61	30.02
నాగపట్టణము	29.732	87.4	78.7	...	24.09	25.50
కొల్లూరు	29.794	84.7	77.0	...	75.53	57.89
తిరువనంతపురము	29.805	82.8	73.0	...	53.71	52.56
కొచ్చికోట	29.778	81.2	73.1	0.25	114.35	103.31
కల్లికోట	29.762	83.4	71.7	...	110.63	110.54
మంగళూరు	29.765	81.3	72.2	1.05	119.77	124.00
బొంబాయి	29.679	87.9	76.9	...	85.33	71.36
హైదరాబాదు	29.672	77.8	70.6	0.33	54.59	29.39
అనంతపురము	...	86.8	70.1	...	28.79	18.85
బళ్లారి	29.675	86.1	71.4	...	25.69	17.79
కర్నూలు	...	...	...	...	...	...
కడప	29.575	90.1	75.2	0.28	39.85	27.13
బెంగళూరు	29.742	77.3	60.6	0.11	43.02	31.64
కొడైకానూరు	22.669	67.2	52.8	0.01	46.95	44.43
ఉదకమండలము	22.884	62.5	44.8	0.03	43.96	46.71
కోయంబత్తూరు	29.733	84.1	66.1	...	21.86	16.57
నెల్లూరు	29.740	90.1	70.2	...	48.45	34.61
సేలము	29.750	88.8	68.3	...	41.60	34.78
తిరువనాపల్లి	29.747	91.3	74.4	...	25.16	23.95
పుదుకోట	29.746	90.0	74.1	...	31.37	25.47
మధురై	29.733	89.9	73.8	...	25.09	27.04
తిరునల్వేలి	...	...	...	...	13.05	14.18

నిన్నటిదినము బంగాళాఖాతమున కుత్తర భాగమునందుండిన తుపాను క్రమముగా ఈకాన్యము తిరిగి దేశమునందు బ్రవేశించెను. ద్వీపకల్పమునందును అఖాతమునకు దక్షిణ భాగమునందును వాయువులు నైర్వృతి దిశగా నున్నవి. ధృత్వముండలములు ఉత్తర సర్పాదులు, బంగాళములందు తపస్వ ఇతర ప్రదేశములందు నైర్వృతిదీశ నాయువులు వీచుచున్నవి. మధ్యమోష్ణమునందు మార్పు లక్ష్యములు. ఉష్ణ సర్పారులు, దక్కను పక్షిమితరములందు పగటియుష్ణము చాల తక్కువగాను కణ్ణాటకము తూర్పుతీరములందు కొంచె మెక్కువగానున్నది. మలబారునందును కణ్ణాటకములో కొంతభాగమునందును రాత్రియుష్ణము రాత్రియుష్ణము తక్కువగాను, ఇతర స్థానములందు కొంచె మెక్కువగా నున్నది. రాజధాని దక్షిణ భాగమునందు వాయువునందు తేమ తగిపోయినది. మేఘములును అత్యల్పములు. రాజధాని యుత్తరభాగమునందును పశ్చిమ తీరమునందును వర్షము కురిసినది.

ఆర్. ఎల్. జోన్న,

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు, చెన్నపురి.

జాబులు.

I

ఆంగ్లదైనిక పత్రిక.

అయ్యో, ఆంగ్లదైనిక పత్రిక ఆంధ్రుల స్వాధీనమున లేని తిప్పలు నేటికైనను గోచరమైనవా? మొన్నటి నెల్లూరి కాన్ఫరెన్సు ఉపన్యాసములను ప్రచురపరచుటలో ఆంధ్రపత్రికకు, హిందూపత్రికకు తారతమ్యము గోచరమైనదా! ఆంధ్రపత్రిక, ఆగ్రాసనాధిపత్యము వహించిన ముద్రా రా. కూర్మా వెంకట రెడ్డినాయుడుగారి ఆంగ్లద్యమమును గురించియు, ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక రాజధానిగా నేర్పడుటకు సాధక బాధకములను విపులముగా చర్చ గావించినది. ఆ సంగతి యంతయు ఆంధ్ర పత్రిక ప్రచురించినటుల ప్రచురించక హిందూ ఒక్కమాటలో పూర్తిచేసినది. ఇటులు గావించుటకు కారణము ఆలోచించిన విశేష మగును. ఇటులే ఆంగ్లద్యమము వెలువడినది మొదలు వ్యతిరేకభావము కనుపరచుటయే కాకుండగా వీలైన ఆంగ్లద్యమము మొదలంట పెళ్లకించివేయవలె నని చిహ్నములుకూడ గమనమైనవి. అటుల వ్యతిరేకభావము పూనుట వలన మన ప్రయత్నమును ఎక్కువ కత్తితో చేయునటులు చేసినది. అయితే ఎంతకాలము మనము ఆంగ్లమున దైనిక పత్రికను ప్రచురించమో అంత కాలము మన ఘోష అరణ్య గోదనమై ఆంగ్లభేదాలకును ప్రభుత్వమువారలకు విశేషముకాదు. అటులైనగాని మన తలంపు నెరవేరుదు. వీ హోరు పత్రిక ప్రచురణ మొదలు పెట్టిన దినమునుండియే వారల తలంపులు అందరకు తెలియుట చోరంబించినవి. మన పరిశ్రమత్యము అందరకు తెలిసిననేగాని మన మనహాయము కావించుటకు వీరు ఏర్పడవు. దైనికపత్రికకు ధనము ప్రస్తుతము లేకుండిన నొక వారపత్రిక ఆపనిలో కొంతైనను గావించును. అటులకూడ ఎవ్వరును ప్రచురించ సంసిద్ధులు కాకుండిన నొక మాసపత్రికయైనను ఆంధ్రకాన్ఫరెన్సు కమిటీ వారు ప్రచురపరచవలసిన భాధ్యు లగుదురు. కాశీ కాశీజీవారు ప్రచురించు "సెంట్రల్ హిందూకాశీజీ" మాసపత్రిక వలని ఫలితమును చూచి నేర్పుకొనెదరని తలచెదను. ఇదియే ప్రస్తుత హిందూ సర్వకళాశాలకు మూలమిరా టైనది. కనుక ఆంగ్లపత్రికను ఆలస్యముచేయక ప్రచురింప జేడెద. "ఆలస్య దమృతం విషం"

ఎ. మారణంసింగు.

II

దేశ సేవ

అయ్యో, ప్రస్తుత మాంధ్రదేశ మనేకవిధముల నున్నతదశ బొందజూచుచున్నది. ఇందులకై పట్టణసీమలందు విద్యాధికులును, నాగరికులును, ధనసంపన్నులును నగు పౌరజను లనేకులుండుటంబట్టి యిచ్చోటుల దేశసేవా కార్యనిర్వాహకు లుండి వారిచే కాలోచితకృత్యంబు లాలోచింపబడి నెఱవేర్చబడుచుండును. ఇట్టి పట్టణసీమల గల విద్యావంతుల యభిప్రాయములును, పట్టణదలలును, విధానక కృత్యంబులును కార్యక్రమములును, కూపక మండూకములవలె నున్న పల్లెటూరి యవిద్యావంతుల కన్నకు వ్యాపించును. పట్టణసీమలందు వసించు విద్యానాగరికులకు పల్లెటూరులందు వసించు మాఘవిద్యానులసంఖ్య యత్యధికము. ఆంధ్రదేశ ధీమంతుల ప్రభుత్వమున పట్టణవాసుల యభివృద్ధిలో దృష్టిపడి యుండిన బహుసంవత్సరములకు గాని మన యాంధ్రదేశ మున్నతదశ జూపనేరదు. కాన యాంధ్రలోక మెల్లయెడల దేశభక్తి నచికాలములో వ్యాపింపజేయ విద్యాధికులు గాఢమగు పని బూనవలెను. పల్లెవాసులలో ననేకులు, అల్పస్వల్ప విద్యావంతులున్నారు. ఇటీవల మన యాంధ్రపత్రికలోను గాగలపత్రికాప్రకటనము చేతను, విజ్ఞానచంద్రికామండలి మొదలగు గ్రంథమాలల వ్యాపనముచేతను, అల్పవిద్యావంతులు నైతము భాషాభిమానులును దేశభిమానులును నైయున్నారు. అయిన విద్యాధికులుగల పట్టణవాసులవలె నేకకాలములో కార్యనిర్వాహకులు గాబాలకయున్నారు. దేశభక్తులట్టివారికి దగుబ్రోత్సాహమునిచ్చి యాదరించిన సచికాలములో పల్లెటూళ్ల జనసామాన్యమున దేశభక్తి ఏకముగ వ్యాపింపగలదు. విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్పత్రికవలె దేశసేవపత్రికయొని యొకపత్రిక నెలకొల్పవలెను. అందుజేసినవారిని ఉచిత రీతుల నాదరించి, వారిచే కార్యరూపకముగా దేశసేవ జేయించవలెను. అట్లుభావిపుణివృద్ధి నూచక కార్యముల జేయువారి పోషక విషయ మై యోచించవలెను. దేశసేవక పరిషత్పత్రిక వల్ల దేశభిమాన ముదయించి ధైర్యోత్సాహము లభివృద్ధియై కార్యకూరులను జేసి దేశసేవకై తనగ్రామమునుండి యాంధ్రంప దీక్షవహించుట.

సమకాలి కాభిప్రాయములు

(౧)

శ్రీవిద్య.

బొంబాయి నగరమున నొక శ్రీ కళాశాల నుంచిన విశేషధనవ్యయ మగుననియు, దాని స్థానమున శ్రీల కుత్తమ పాఠశాల (High School) నియోగించిన ఎక్కువ విద్యాధికులు విద్య సభ్యసింప గలుగు దురనియు, కళాశాల విద్య సభ్యసింప గోరు బాలికలు అత్య గౌరవమును వెలసి కొని యుండురు గనుక బాలిక కళాశాలలో జరిగినందు వలననెట్టి కీడును గలుగనేర దనియు, బొంబాయి రాజధానిలో బాలికలు బాలిక కళాశాలలో జరుపుటవలన సభ్యజ్ఞానమును బడయుచున్నారనియు, పరంజీ గారు ఆహ్వాదాబాదు రాష్ట్రీయ సాంఘికసమావేశమున బలికిరని చెప్పదు "ఇండియన్ సోషలి రిఫార్మరు" పత్రిక ఇటుల వ్రాయుచున్నది. "శ్రీలు బాలిక కళాశాలలో జరుపవచ్చును గాని వానిలో ఉపాధ్యాయులుగ నుండగూడదని పరంజీగారి యుద్దేశమైయు లున్నది. శ్రీ కళాశాలలోని విద్యకంటె బాలిక కళాశాలలోని విద్య యెక్కువ విజ్ఞానప్రదమనుటకు వారితేది యాధారమో తెలియ గోరెదము? మదరాసు శ్రీ కళాశాలలో, ప్రతి పురుషకళాశాలకంటె నూటి కనేకమంది విద్యార్థిను లెక్కుడుగ గృహభారైరి. ఈ వాదనను మే మంతగా పాటించము. కాని విద్యార్థినులు బాలిక పాఠశాలలో చదువునంతమాత్రమున పురుషులతోగలసిచేయవలయు వ్యవహారములలో వారి స్వాభావిక విడియము బోవుననుట సమంజసముగాను. అనగా ప్రాధనరుల వింత చూడుకల కంత గుఱిగాకుండినను, బాలిక కళాశాలలో జరుపు విద్యార్థినులు విద్యార్థుల వింత చూడుకల కాన్పదులై స్వప్రోక్ష విశేషము విశేషముగ గలిగియుండురు. శ్రీకళాశాలలో నుండినవారంతగ స్వప్రోక్ష విశేషము గలిగియుండరు. మనశ్రీలు పురుషుల ముంగట కలవరపడకుండ నుండుటకు సంఘమునందును, గృహమునందును శ్రీ పురుషులు గలసి మెలసి తిరుగు అవకాశముల గల్పింపవలయునే గాని "కలగాపులగముగ" నుండు మన బాలిక కళాశాలలో విద్యార్థినుల బలవంతమునై ప్రవేశపెట్టినంత మాత్రమున శ్రీపురుషులు కలసి మెలసి తిరుగుట తటస్థింపనేరదు." దృష్టి విశేషములు.

ఒకానొక ప్రదేశ మెంతదూరమున నున్నదియు తెలిసి కొనుటకు కొన్ని దృష్టి విశేషములు తెలియవచ్చు చున్నవి. సాధారణ దృష్టి ననుసరించి ఈ క్రింది సంగతులు చెప్పబడుచున్నవి. ముప్పది గజముల దూరములో నున్న పుడు మనుష్యుని కన్నాపలోని తెల్లదనము విశేషముగ గన్పించును. ఎనుబది గజములదూరమువరకును మనుష్యుని కన్నులకన్పింపగలవు. నూరు గజముల దూరములో నున్న పుడు మనుష్యుని అవయవములు విశేషముగ గన్పించును; చిన్న చిన్న కదలికలు తెలియ గలవు; మరియుమని పేయేవస్త్రముల ధరించినదియు చెప్ప వచ్చును. 200 గజముల దూరమున నున్న పుడు మనుష్యుని ముఖ విశేషములేయు గన్పింపవు. బొత్తాయిల మనసలు గీతలవలె గన్పించును. 400 గజముల దూరమున నున్న పుడు ముఖ మొక మచ్చవలె నుండునుగాని, కాన్పను చేతులును పనిచేయుచుండిన విశేషముగ గన్పింపగలవు. 600 గజముల దూరములో నున్న పుడు శరీరభాగము లేవియు గన్పింపవు. 800 ల దూరములో నున్న గుంపులో నెంతయంది మనుష్యు లుండునదియు పోల్చబాలము. 1000 గజములదూరములో నున్న సిపాయిల పంక్తి పటకావలె గన్పించును. 1200 గజముల దూరములో నున్న దశము పదాతిదళమైనదియు అశ్వదళమైనదియు పోల్చగలము. 2000 గజముల దూరములో నున్న ఆకృతును అణువువలె గన్పించును.

ఇట్టిపరీక్షకై కొన్ని సక్రమ మార్గముల జూపు క్రొత్తగ్రంథముల రచించియు ఉన్నవానిలో కొన్నిటి నేరుకొనియు నేర్పటచకలెను. విద్యాధికులు క్రొత్తగ కల్పించువానితో దేశసేవ దానియందలి అంతర్భాగము వివిధభాషలు ప్రతిభాషను ఎట్లు నియమించవలెను. ఎట్లు బోపించవలెను. విధికృత్యములు శ్రీ గో. ఘోషకంటి స్వాధ్యాయుల మార్గములు పల్లెటూరి మాఘవిద్యానులను స్వాధ్యాయులను కుక్షింభరలను విఘ్నకారులను సమయోచితముగ జయించి పామర జనంబులో నెల్ల దేశభిమాన ముట్పెత్తిజేయు నమయింపవలెను. ఈ పరిపత్తికై కార్యకూరులనుగా జేయు దేశసేవక బోధనాభ్యాస పరీక్షగా నేర్పవలెను. విద్యాభిమాను లెల్లరు నీ విషయముల జక్కగ విమర్శించి యచికాలములో కార్యరూపముగా గావించవలెనని ప్రార్థన.

విద్యాభిమాని.

విషయానుక్రమణిక.

తెనుగు స్వతంత్రభాషయో, ఆంధ్ర సారస్వతమహాసభ	2
సమకాలికాభిప్రాయములు	3
ప్రధానవ్యాసము	
ఆసిబీసెంటమ్ము—మధ్యపరగణాలు	4
ఆంధ్రదేశము—జలప్రళయము	5
విరోహమహాసంగ్రామము	
విదేశతంత్రవాదము	6
దేశీయ తంత్రవాదము	7-8
ఇంగ్లీషు తంత్రవాదము	9-10
ఆంధ్రదేశమున సతివృత్తి, ఆంధ్రమహాసభ- నెల్లూరు	11

ఆంధ్రపత్రిక

1916 సం॥ నవంబరు నెల 2-వ తేది

గురువారము.

ఆసిబీసెంటమ్ము—మధ్యపరగణాలు

ఆసిబీసెంటమ్ము త్వరలో మధ్యపరగణాలకు పోనుండినది. అమరావతిలో దివ్యజ్ఞాన సమాజ సమావేశమునకు అధ్యక్షుల వహింప నుండినది. ఈ లోపుగ మరియొక పిడుగువంటి అస్త్రమును అధికార వర్ణమువారు ప్రయోగించినారు. మధ్య పరగణాల ఛీఫ్ కమిషనరుగారి ముఖ్య కార్య దర్శి ఆసిబీసెంటమ్ముగారి కొక యుత్తరువును పంపి నాడు. సారాంశమును బట్టి ఒక యుత్తరువుగానే గణించవలసి యున్నను ఆయుత్తరువు రెండు విభా గములుగా జారీచేయబడి యున్నది. కారణము సువ్యక్తిము. మధ్యపరగణాల కమిషనరే బీరారు నకును అధికారి. మధ్యపరగణా ఛీఫ్ కమిషనరు గను బీరారు అధికారిగను ఆతడు పంపవలసినవచ్చి నందున రెండు యుత్తరువులు పంపినాడని యనుకొన దగియున్నది. ఆసిబీసెంటమ్ము మధ్య పరగణాలలో ని కి ని బీ రారు లో ని కి ని ప్ర వేశిం ప నున్నదని ఛీఫ్ కమిషనరు గారు వినినారట. ఆమె ప్రజాక్షేమమునకు వ్యతిరేకముగా పని చేసినదని యోచేయ నున్నదని యో న మ్ముటకు తమకు కారణము కలదట. కాబట్టి ఆమె మధ్యపరగణాలలోకి ప్రవేశింపరాదు. అచ్చట నిలువరాదు. నివాస ముండ రాదు అని ఛీఫ్ కమిషనరుగారు యుత్తరువు పాలించినారు. బీరారు విషయమునను నిట్టి యుత్తరువునే పాలించినారు. న్యాయశాస్త్రము చేయుటలో 'చేసి: గాని', 'చేయ బ్రయత్నించినగాని,' 'చేయనున్నగాని' అని పద సమాహముల నుపయోగించినను అర్థము చేసికొనవచ్చును. న్యాయ శాస్త్రమును కార్యక్రమమున నిడునప్పుడు ఒక తప్పు జరిగినదని అధికారులు చెప్పడలచుకొనిన యెడల జరిగిన దని చెప్పవలెను. జరుగనున్నదని నమ్మునెడల జరుగనున్నదని చెప్పవలెను. జరిగినదని కాని జరుగనున్నదనికాని నమ్ముచున్నా మనుటలో మా స్వల్పబుద్ధికి అర్థము గోచర మగుట లేదు. జరిగినది, జరుగనున్నది' యనిన నిదియొక పొరముగును. మాకుంజూడ ఏ కారణమును లేక తామే ఆసిబీసెంటమ్ముమీద ఆస్త్రము నైచుచున్నారో తామే యెరుంగక ఆమెను నిరోధింప

వలెను అందు కీ శాసనము సాధనము అనుకొను నట్టి స్థానికాధికారులు ప్రపంచమును తృప్తిపరచుటకై అట్టహాసముగా శాసనములోని పదజాలము నంతయు కరవు బెట్టినట్లు తోచుచున్నది గాని నిజముగా ఆసిబీసెంటమ్ము చేసిన తప్పిద మున్నట్లు తోచుటలేదు. అందులోను ఆయమ దివ్యజ్ఞాన సమావేశమున కధ్యక్షుల వహించుటకు గదా పోవనుండినది. దివ్యజ్ఞాన సమావేశము మత విషయకమే. అందులోను మధ్యపరగణాలలో తీక్షణ మత చర్చ లెక్కడను లేవే? దేశ మంతయు ఇంకేమి కారణము, ఇంకేమి కారణము అని వెదుకక యుండగలదా! కారణములేక బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు చేసినారని మధ్యపరగణాల ప్రభుత్వమువారును చేసినారు అను ప్రతీతి ప్రబలక యుండగలదా! ఇది శాంతికి కారణ మగునా? యుద్ధావసరములకనిమా ప్రతినిధులుకొమ్మిక్కుమొమ్మక సమ్మతించిన శాసనమును దేశ సేవాలత్తురుల నిరోధమునకయి అధికారివర్ణమువారు అడ్డు ఆటంకములు లేక వినియోగించు కొనుచున్నారను బావము దినదినము పెరిగిపోదా? ఒక నైపున బౌద్ధార్యము మాటలాడుచు మరియొక నైపున నే యుద్దేశముతో శాసనము చేయబడలేదో ఆ యుద్దేశ పూర్తికే యుపయోగించుట ఎట్టి చిత్త వికారములను గల్పించునో అధికారు లేల లెక్క వేసికొనజాలరు. దేశక్షేమ సంరక్షక శాసనము క్రమవిరోధంబని కూడ కొంద రభిప్రాయపడుచున్నారు. అట్టి యాశ్చర్య శాసనము చేయుతనిని అధికార ప్రతినిధులు పట్టిన ఉక్తులకును వ్యతిరేకముగా శాసనమును వినియోగించుట ద్విగుణీ కృతక్రమ విరోధముకాదా? అంతటి క్రమవిరోధంబునకుగూడ క్రమము దప్పని ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమున స్థానికాధికారులు పాల్పడవచ్చునా? ఇట్టిచర్య ఆందోళనను వెంచక తగ్గించునని ఎవ్వరు సాహసించి చెప్పగలరు. ఆసిబీసెంటమ్ము మధ్య పరగణాలలో నుపన్యసించి యుండిన నచ్చటి వారు కొందరు వినియుందురు. ఆ కొందరికొకరిది యావేశము కలిగియుండ వచ్చును. ఆమెను నిరోధించుటచే నేడు హైందవ భూమి కంతటికిని వార్తప్రాకి స్వాంతంత్ర్య పక్షపాతులందరకును నావేశము కలుగు పరిస్థితి ఏర్పడినదియే. ఇట్టి పొరబాటులు జరుగకుండుటకు స్వరచి పాలన హైందవ భూమికి త్వరగా ప్రసాది. పబడ వలయుననుటకు నిదియు నొక నిదర్శనము కాదా? షల్కునుపగ్గు ప్రభువు గారేల ఊరక స్థానికాధికారుల నిప్పగిది విచ్చలవిడిగా నదలిపేయచున్నారు? ఏల నిరోధకారణముల యాపుమాపి, యుద్ధావసరములకు చేయబడిన శాసనము యుద్ధ కారణము లేక వినియోగింప బడదనియు యుద్ధానంతర మా శాసనము రద్దుచేయుదుమనియు హైందవభూమికి ప్రకటింపరాదు? త్వరపడుదురని నమ్ముచున్నాము.

మెసాపొటేమియా—మిథ్యావాదము.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని విమర్శలోనికి కొనివచ్చి యైననేమి మెసాపొటేమియా విషయమున హైందవులకు నిరాశ జనింపజేసియేమి ఏదో యొకరిని హైందవభూమి యెడల ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమున మూర్ఖభావము పుట్టించి ముందునకు

హైందవుల హక్కులను త్రోసి పుచ్చుటకు మార్గము వెదుకవలయునని యారంభించిన పాశ్చాత్యపత్రికలును పాశ్చాత్య సోదరులును క్రమ క్రమముగా నిరాధార లోకమునకు జేరిపోవుచుండుట సంతృప్తికరము. ప్రభువుల సభలో మొన్న టిదిన ముపన్యసించుచు డెర్బీ ప్రభువు మెసాపొటేమియా రంగ కార్యములను యుద్ధకార్యాలయము వారు విచారింప నారంభించిన పిదప జరిగిన కార్యక్రమమును విప్పిచెప్పిరి. బ్రహ్మానుండి యుద్ధ రంగమునకు మనుష్యులను వస్తువులను చేర్చుటకు పడవలసినకష్టములపారములట! అయిననుక్రొత్త పడవలను పంపుటచేతను రైలుమార్గములను విరివిగా వేయుటచేతను తగిన యనుకూలములునిర్మితములగుచున్నవట! అచిర కాలమున ననుకూలములు అచ్చట సాధ్యమగు సంతృప్త్యమును నందవచ్చునట. జూలై 20 వ తేదికి తరువాత యుద్ధ రంగమునకు బంపబడిన భోజన సామగ్రి దినము 1 కి 222 బారువులనుండి 860 బారువులకు హెచ్చినదట. మందుగుండు సామగ్రి పుష్కలముగా కలదట! ఉడుపులు 17,000 బారువల మొత్తము పంపబడినవట! ఈదేశమునుండి కూలీల తండములు కటాలములు మెసాపొటేమియాలో ఎన్ని దించి చేయవలసిన పనులకు నైపోవుచుండుట మా చదువరు తెరుంగుదురు. చాకిళ్లు, పాకీవాళ్లు మున్నగు నౌకరులు తండ్రి ప తండములుగా బోవుచుండుటయు అందరికి తెలిసిన సంగతియే. రోడ్లు వేయుట గుడిసెలు కట్టుట ఇత్యాదులకు కారాగార నివాసులు ప్రత్యేకము ఏర్పాటుల క్రింద మెసాపొటేమియాకు పోవుచుండుట ఇటీవలనే తెలిపితిమి. ఈరీతిగా మనభూమినుండి మెసాపొటేమియాలో సామాన్యమగు కూలిపనులచేయుటకేమి రైల్వరోడ్లువంశేనలు మున్నగునిచ్చాణములకయి కూలి పనులు చేయుటకేమి మన సోదరులు స్వేచ్ఛగా పోవుచుండుట విచిత్రము. ఇందులో కొంత కాలముగా నెవ్వరో తప్పుడు వార్తలువైచి రైల్వేవారి పని కష్టతర మొనర్చినట్లు వినుటకు మిక్కిలి చింతిలు చున్నారము. రైల్వేపనికని చెప్పి ఇచ్చట కూలీలను చేర్చుకొని మెసాపొటేమియాకు గొనిపోయి యుద్ధభూమిలో రణము చేయుటకుగాను వీరిని పంపుచున్నారని ఎవ్వరో గాలివార్త వేసినారట! ఇతరవిధముల నెంతో యుల్లాసముగా బోవు పనివారు కొందరు ఈ వార్తయున్నందున ప్రయాణ సమయమునకు పోవుటకు ఇచ్చగించు కున్నారు! ఇది యెంతయు విచారకరము. ఈ వార్తకెట్టి యాధారమును లేదనుట స్పష్టము. ఇచ్చట చేర్చుకొను నప్పుడే దరఖాస్తు సమయముననే ఈ మనుష్యుని ఈ పనికి చేర్చుకొనుచున్నామని నిర్ణయము జరుగుచున్నది. ఈ నిర్ణయమునకు వ్యతిరేకముగా అధికారులు నడుచుకొనిన యెడల అది శాసన విరుద్ధమై అట్లుపయోగించు కొనువారు దండుగలకు పాత్రులగు చున్నారు. అధికారుల్లిటుతము దాముపాత్రులొనర్చుకొందు రనుట కల్లు. ఒకవేళ ఎవ్వడో అధికారి దురుద్దేశముతోనే పనిచేసినను ఏమి ఎరుగని కూలీలను యుద్ధావని కేప్రభుత్వమును ప్రవేశపెట్ట సంగీకరింపను. కట్టెబట్టలేని కామాక్షిగానిని బ్రటిషు ప్రభుత్వమువారు శత్రువు నెదుర్చుటకు బంపుదు రనిన నవ్వవలయును గాక. విశ్వసించ వీలులేదు. అశిక్షితులను యుద్ధరంగమునకు త్రోసినచో పరాజయం బందుటకే త్రోయవలయును గాని విజయ మందుటకుగాదు. పరాజయమందుటకు యుద్ధమేల ఇన్ని సన్నాహములే? ఈమాత్రము ఆగోచించుకొనక హైందవభూమిలోని అమాయక ప్రజ

తెల్లటిదంతయు పాలు నల్లటిదంతయు సీరమని నమ్మునని కాబోలు ఎవ్వడో దుర్మార్గుడు దుష్టవార్తలను ప్రకటించినాడు. సామ్రాజ్య గౌరవమును కాపాడుటకు తగిన శిక్షణను అనుకూలములను కలుగజేసిన యెడల యుద్ధావని కురికి విజృంభింపనుండు హైందవ పుత్రులు ఇట్టికల్లబాల్లి వార్తలచే తమ సోదరులు మోస పోకుండునట్లు చూడ గలరనుటకు సందియము లేదు. మహావీరులై మిసా పోతుమియారంగమున సామ్రాజ్య గౌరవమును కాపాడు సోదర బృందమునకు వెనుకనుండి సరియైన సరఫరాలు చేసి సాయమొనర్చుకంటే గౌరవకార్య మేమి కలదు? ఇట్టి గౌరవము ఈ భూమిలో మూటలెత్తి దినమునకు రెండణాలు గడించి ఒకపూట గంజి కున్న రెండవపూట గంజికి లేక తమకులాడు అన్నాసామికి కలుగుబయ్యే భాగ్యముకాదా! ఆతని జీవితమును గౌరవమును గాలివార్తచే నపహరించు దురాత్ములకు అతడు లోబడకుండును గాక యని కోరుచున్నాము.

ఆంధ్ర దేశము-జలప్రళయము.

మేము నేటిదినము మరియొకచో ప్రకటించి యుండు ఉత్తరములను బట్టి మన యాంధ్రదేశముందు కొన్ని భాగములు అతివృష్టిచే నెండ్ల వంత నందుచుండు నదియు చదునరులకు తేట తెల్లయు కాగలదు. ఆయుత్తరములను విలోకించియే కుందు చుండ నేటిదినము పట్టపీఠగువలె బెజవాడ నుండి హృదయ భేదకమగు తంత్రీ వార్త వచ్చిచేరినది. కృష్ణామహానది వరదలపై వరదలతో విజృంభించి ఆనకట్టమీద 21 అడుగుల కెగసి ప్రాతూరునద్ద 150 అడుగుల గండి చేసికొని నిరాధారులగు గ్రామవాసులపైకి పొరలి ప్రవహించినది. డెల్టా పడమటి భాగము తయును కొట్టుకొని పోయినది. గుంటూరు, తెనాలి, శేపల్లె, బెజవాడ తాలూకాలు నీటియందు తేలి యాడవలసి వచ్చినవి. ఎన్ని గ్రామములు నశించినవో ఎందరు మన సోదరులు గంగాభాగీరథికి నర్మదాపై పోయినారో ఎన్ని జీవములు నీటిపాలై నశించినవో ఎంత ద్రవ్యము ఏటగలిసి నదో యిప్పుడే మదింపువేయట సాధ్యముకాదు. ముందు వార్తలు వచ్చినంగాని నిర్ణయించుటకు వీలులేదు. ఇంట్లు వాకింట్లు పడిపోవ పశువులు పాడి పాడై పోవ వండు సస్యములును చేర్చిన ధాన్యములును ముగ్ధిపోవ బంధువులవీడి మిత్రుల వీడి నిలువ తావులేక తినను కూసులేక ఆచ్ఛాద నమునకు గుడ్డలేక నిద్రకు నెమ్మదిలేక ఎన్ని వేల జన మా కృష్ణాతీరమున నల్లాడుచున్నదో ఆరంగమున కలవారితో యెరుక యగుంగాని ఇతరులకు ఎరుక కాజాలదు. ఆంధ్ర భూమికి ఇంతటి మహానష్టము ఇదినరగో నెప్పుడును కలుగలేదనియే యూహింప వలసియున్నది. ఈ తరుణమున ఆంధ్రులు తమ కర్తవ్యమును నెరవేర్చినంగాని మనుష్యనామమున కర్హత గడింప జాలరు. కష్టములుపై బడి నప్పుడే గరువతనము బయటికి వచ్చుట. ఒకనైపున తుంగభద్ర ఇంకొక్కనైపున కృష్ణ రెండును ఆంధ్రులను కష్టపెట్టి తామెల్లప్పుడును నొసగునట్టి జీవన సస్యముల కీయంగాంధ్రు లర్హులా కారా యని పరీక్షింప నే తించినట్లు కానవచ్చుచున్నదే కాని ఈక్రూర పరీక్షకు మరియొక కారణము కానరాకున్నది. ఈపరీక్షయందు తీర్ణులగుటకు మనము మన హృదయ ధైర్యమునందలి అపారకరుణ ప్రేమల ఉత్తమ నమ్రభావమున ప్రదర్శించి మన సంకల్ప దార్ఢ్యంబుచే విస్తార తమ రక్షణోపాయంబును

వరదలచే నిడుమలబడు సోదర బృందంబునకు నొడవజేయవలసి యున్నాము. కృష్ణాతుంగభద్రల విజృంభణముచే నష్టపడిన ఆపురుషులు మన సోదరు లగుట ఆ మహా స్రవంతల తరంగముల తాకుటనకు నడలి వడంకు నాస్త్రీరత్నములు మన తోబుట్టువు లగుట తలదండ్రులు ప్రాణాపాయమున బడి దీనవదనులై యుండ జూచి బిక్క మొగము వైచి చిన్నిచూపులజూచి వారి కష్టముల నినుమడించుటకే సహాయ భూతులగుచిరుత బుడుతలు మన యనుంగు తమ్ములు చెల్లెండ్లు నగుట సంవేదనా పూర్వకముగ ననుభవింపవలసియున్నాము. యావనులైనవారు గములుగట్టి గుంపులుచేరి సోదర సేవకు వందలకొలది నడుములు గట్టవలసియున్నారు. గృహస్థులగువారు కించిత్తో తృణమో తమకు కల గంజిలోనగమునైనను మహావిష్టములపాలైన సోదర బృందము కొరకు వినియోగింప వలసి యున్నారు. కాలహరణ మొనర్చుట న్యాయము కాదు. వరదలతో కూడ కొన్ని ప్రాంతములలో కలరా వ్యాపించి యున్నదట! ఇంకనేమి ఘోర వార్తలు విన నున్నామో? బెజవాడలోని మన పౌరసోదరులు సహాయనిధి నేర్పరచి పాటుపడు చున్నారట! ఇట్టి సహాయ నిధులు సహాయ నిధి సంఘములు గ్రామ గ్రామమునను ఏర్పడినంగాని ఈ కష్టమును మనము తరించి గట్టెక్క జాలము. సత్వరముగ పని జరుగును గాక యని నమ్ముచున్నాము. మేము ప్రత్యేక విలేఖకుని నేడేనర దప్రాంతమునకు బంపుచున్నాము. ఆతడిచ్చు వార్తలు సంగతులను విస్పష్టతర మొనర్పగలవు.

వ్యవసాయవిద్య

నెహ్రుబరమానమున సిస్టాలో జరిగిన ఇండియా కానన నిర్మాణ సమావేశ సమయమున గా॥ బయ్యా నరసింహేశ్వర శర్మగారు వ్యవసాయ కళాశాలలను గురించును అటవీ కళాశాలలను గురించును ప్రశ్నలకుమగుట మాచదువరులకు జ్ఞాపకముండగలదు. ఈ రెండుకాఖలకు సంబంధించిన హైందవ విద్యా ప్రతిష్ఠాపనలు ఆంగ్లభూమిలోని ఇట్టి ప్రతిష్ఠాపనలకును విరోధాలలోని ఇట్టి ప్రతిష్ఠాపనలకును తీసిపోవుచున్నవా? హైందవభూమినుండి యావనులను ఈకాఖలలో విద్యాభ్యాసమునకై ఇతరదేశములకు బంపవలసియున్నదా? ఈరెండుప్రశ్నలకును 'అవును' అనుటయే ప్రత్యుత్తర మగు నేని ప్రభుత్వము వారు ఇచ్చుటి ప్రతిష్ఠాపనలను ఏల యుత్తమ విద్యాప్రదానంబునకు నర్హములనొనర్చి హైందవయావనులను పరదేశములకు బంపు నవసరమును నీగరాదు? అను సీతప్రశ్నలకు ప్రభుత్వమున నీయబడిన ప్రత్యుత్తరము గమనింపదగియున్నది. గా॥ హిల్లుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చినవారు. వీరువ్యవసాయకాఖను గూడ నిర్వహించు కార్యనిర్వాహక సభ్యులు. హైందవభూమిలోని కొన్ని వ్యవసాయ కళాశాలలు బోధకుల విషయముననేమి సాధనముల విషయముననేమి విరోధాలలోని ఇదే తరగతి ప్రతిష్ఠాపనలకు తీసిపోవని చెప్పిరి. ఢీరాహునులోని అటవీ కళాశాల రాష్ట్రీయ సేవకు దగినవారిని మాత్రము సిద్ధము చేయుటకు నేర్పడినదియట. అంతకంటె నెక్కువ ఆ కళాశాల తలపెట్టలేదు. తలపెట్టిన పనికి మాత్ర మచ్చట తగిన సాధన సంపత్తి యంతయు గలదు. వ్యవసాయ కాఖ కేమి అటవీ కాఖకేమి సర్వేందియా యుద్వ్యోగములకు ఇండియా కార్యదర్శి నియామకము లొనర్చుట చేత రెండు కాఖలలోను ఆఉద్వ్యోగములను కోరువారు ఆంగ్లభూమికిపోయిన యెడల వారికెక్కువ యనుకూలములు దొరకుచు వచ్చినవట. అటవీకాఖకుతగిన కళాశాల లేదని హిల్లుగారు నుడివరి కాబట్టి ఆకాఖవిషయ మొకకీలిగా వదలవచ్చునేమా! కాని హిల్లుగారి ననుసరించియే వ్యవసాయ కళాశాలలు విరోధాలలోని కళాశాలలతో సరిపోలునవిచ్చటనున్న యప్పుడు ఉద్వ్యోగార్థమై హైందవయావనులు ఆంధ్ర భూమిలో పోయి ప్రేరాడవలసినపనియేమి వచ్చినది? ఏల ఇండియా కార్యదర్శిగారిని వారు ఆశ్రయింపవలసి వచ్చినది. హైందవయావనుల ఆత్మగౌరవమునకుగాని ఇండియాప్రభుత్వము వారి యాత్మగౌరవమునకుగాని ఈపద్ధతి హానికర మని తోచలేదా? ఇండియాప్రభుత్వమువారింతకాల మేల చేతులు

జోడించుకొని కూర్చొనియుండికో యెవ్వరైనను చెప్పగలరా? పట్టిన సర్వీసు కమీషనువారి కార్యనివేదికము ప్రకటితము కాగలదట. ఎచ్చట మనుష్యులను ఏరవలయు నను సమస్య యు తీర్మానము కాగలదట! వ్యవసాయకాఖ సందర్భములో నై నను హైందవ భూమిలోనే సర్వేందియా యుద్వ్యోగములకును వగు విద్య నేర్చుటకు అవకాశము కలుగునని తమ నమ్మకము! ఎంత జాగరూకత కావలసినవిషయని హిల్లుగారిపక్షమున. తేనున్న వెస్టుమినిస్టరులో కూర్చొని ఇండియా ప్రభుత్వమును తన ఇచ్చవచ్చినట్లాడించు ఆనవాలునకు కోపమువచ్చునుగా! ఎత్తైననేమి? వ్యవసాయ కాఖలోనైన మనకు ముక్తి కలుగవచ్చునను నాశ యున్నది కదా? హిల్లు గారి వాక్యములకు పుష్కరియో! యనునట్లులు అధికార రీత్యా వారికి సహాయకులగు విన్న సేయరుగారు హైందవవ్యవసాయక పత్రికలో నొకవ్యాసమును వ్రాసినారు. ఈదేశములోని వ్యవసాయ కళాశాలలు వ్యవసాయ కాఖలోని క్రింది దృష్టాయుద్వ్యోగములను సిద్ధము చేయుటకు మాత్రమేర్పడినవి కావట! వ్యవసాయకాఖలో ఉత్తమోద్వ్యోగములకై ప్రయత్నించువారికిని వ్యవసాయమునను త్రమఫలములందగరువారికినిఉదారకాత్రుప్రక్తిని వ్యవసాయవిద్య నేర్చుటకు ఏర్పడినవట! ఇప్పటికి వ్యవసాయక కళాశాలకు సరియైన విద్యార్థులు ఆకర్షితులు కాకపోవుటకు కారణములరసి నేయరుగారు ఈకళాశాలలు విశ్వవిద్యాలయములలో చేర్పబడవలయునని నూచించు చున్నారు. ఇప్పుడు కల అన్ని వ్యవసాయ కళాశాలలను విశ్వవిద్యాలయ యాజమాన్యమునకు చేర్చుటకన్న ఉత్తర హిందూస్థానమున కొక యుత్తమ కళాశాలయు దక్షిణ హిందూస్థానమున కొక కళాశాలయు నిర్ణయించి తక్కిన ప్రతిష్ఠాపనలను వ్యవసాయక మధ్య మహారాజాల లానర్వవలసిన దనుచున్నారు. ఉత్తమోద్వ్యోగములను ఉత్తమవిద్యను కోరువారు కళాశాలలు ప్రవేశించి విశ్వవిద్యాలయ పట్టభద్రులగుదురు. తక్కువ దృష్టాయుద్వ్యోగముల కోరువారు తక్కువవిద్యతో మధ్యమ విద్యాలయములలో నభ్యసించురు మాకుంజూడ నీ సలహాలు తృప్తికరములుగనే తోచుచున్నవి. ఇంతకాలమును మన ప్రభుత్వమువారు వ్యవసాయవిద్య యనినను వ్యాపార విద్యయనినను పరిశ్రామిక విద్యయనినను సారస్వత విద్యకంటె తక్కువ గౌరవింపదగిన విద్యగా పరిగణించుచు వచ్చియున్నారు. స్వకాయకష్టమును హీనముగా జూచు నీదేశమున నిట్టి దృష్టిపథ మనగముల కాకరమైనది. ఈవిద్యలకు తగినవారు వచ్చుటయే కష్టమైనది. అమెరికా, ఫ్రాన్సు, జర్మనీల నిదర్శనంబునుగొని ఇప్పుడిప్పుడు ఈవిద్యలు సారస్వత విద్యతో సమానగౌరవాన్నిములని ఆంగ్లప్రభులంగీకరింప నారంభించియున్నారు. ఇది శుభ సూచకము. వ్యవసాయ విద్య విశ్వవిద్యాలయ సంబంధము త్వరలో కుదురును గాక యనియు బొంబయిలో వలె వ్యాపార విద్య హైందవభూమి యంతటను విశ్వవిద్యాలయ విషయంబును తనరు గాయనియు పరిశ్రామిక విద్యకును సచరకాలంబుననే ఇట్టిభాగ్యము లభించు గాక యనియు హైందవభూమి ఋజు విద్యామాగ్గము బట్టి ప్రవృద్ధి యగుంగాక యనియు కోరుచున్నాము.

మాడ్డరీ బాంక్సు ఐ. సి. ఎస్. గారు వలస విషయమును గూర్చి విచారించుటకు ప్రత్యేక ఉద్వ్యోగమును త్వరలో గ్రహించెదరు. వారితో నింకెవరిని బంపెదరో ఇంకను తేలలేదు.

మంచి నడవడికిగాను ఒకసంవత్సరము వఱకు పూర్వీ పడి యుండుమని పూనాజిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు చేసినఉత్తరువునై తిలకుగారు తెచ్చిన వ్యాజ్యము రిక లేదీకి వాయిదా వేయబడినది.

ఒక పిల్లకాయ తప్పించుకొని పోవుట:-నాకుమారుడు అద్దంకి అన్నపూర్ణయ్య రాజమండ్రి టవున్ హుల్లు నాలుగవ తరగతిలో చదువుచు ఈనెల 17 వ తేదీ నుండి కనిపించుటలేదు. కనుక తమరు కటాక్షించి తమ పేరులతో ప్రకటన చేయించ కోర్తాను. 12 సంవత్సరముల వయస్సు. ఎర్రనిచాయ. రమాచంద్ర నాలుగు అడుగులయెత్తు. చెవినిబంగారం కాడలు గల మట్టుపోగులున్న ఉన్నవి. నల్లనిగుడ్డ ఇజానుకోటుతో ధరించి వెళ్లెను. ఈ చిన్నవాడు యెవరికనిపించిన యెవలె పట్టి జాగ్రత్తయించి నాకు తెలియజేయించ గలందుకు ప్రోత్సహింపబడును. సదరుచిన్నవానిని జాగ్రత్తచేస భర్తయును నాఖిల్ చేస్తున్నాను.

పరిపా మహా సంగ్రామము

పెద్దను విజయము - ప్రదేశాక్రమణము

బాల్కను రంగము - బ్రిటిషు సాగికి విజయము

0000000000000000

రుమేనియా రంగము - శత్రువుల పలాయనము

మేరింగునాకను ముందుట - రిగురు అమెరికావారు మృతిచెందుట

(రైలు రు 52 స్పి.)

ఇంగ్లండు

పార్లమెంటు సభ.

మేనపాటేమియ.

లండను అక్టోబరు 31:- ప్రభువుల సభలో డెర్బీ ప్రభువుగారు మేనపాటేమియాకు సేనలను పంపు విషయమును గూర్చి ముచ్చటించిరి. యుద్ధ కార్యాలయమువారి బాధ్యతను వహించితిని మొదలు యుద్ధకార్యాలయమువారు చేసిన పనులను నేను విశదీకరించెను. బ్రెస్టానుండి రణముఖమున కందు బాటులను చేయుటలో చాల కష్టము కలదు. కాని వీరు చేసిన ఏర్పాట్లలోలక సోపానము చాలావరకు తీరినది. వెనుక పంపిన వాక్కుల కొన్ని ఇంక ప్రదేశములలో కనునలేక పోవుటచే నిరుపయోగమైనవి. కాని మనల చాల కొంతగా పంపబడుచున్నవి. కొంత ఇంకపదార్థాలను చురుకుగా కట్టించుచున్నాము. అందులకు కూలీలు ఇండియానుండి వెళ్లుచున్నారు. 20-7-16 వ తేదీనుండి నదిని దిగి పడవలలో ప్రతిదినమును పంపబడు నాహార పదార్థములు 222 నుండి 860 టన్నులకు పెరిగినవి. సేనలలో కొద్దియింకతప్ప తక్కినవారి కందరకును భత్యము పూర్తిగా ముట్టుచున్నది. ఆయుధ సామగ్రిలకు లోటులేదు. జూలై మొదల లింతవరకు 17,000 టన్నుల వస్తువులు పంపబడినవి.

పైనిక సేన.

ఇండియాలోని యూరోపియనులకు పైనిక సేనాధిపతి మును వర్తింప చేయవలసిన దని బంగాళావర్తక సంఘము వారు సూచించిన ప్రకారము వర్తింపజేసెదరా? అని పార్లమెంటు ప్రజల సభలో ఏల్బుగా రుగుగగ తమ కాసంగతి ఏమియును తెలియదని ఇండియానుండి ఛేంబర్లెను గా రనిరి.

ప్రాధేసరు ఎడిగారు

ఇండియా కార్యాలయమున పనిలోనున్న ప్రాధేసరు ఎడిగారు జర్మను జేతీయునిగూర్చి 50. హెన్రీ డెయిజరుగా రదిగిరి. ఇండియా కార్యాలయమునందలి పుస్తకభాండాగారమున ఫాస్ట్ భాషలలోగల వారత గ్రంథములపట్టికను తయారు చేయుటకు 1872 వ సంవత్సరమున ధీరు నియమింపబడిరి. 1901 లో మొదటిసంపుటము పూర్తియైనది. పిమ్మట నాయన కేమియును సామ్యియ్యలేదు. రెండవసంపుటము పూర్తి గావందున గారు దానికివ్యవహరించిన కృతిని నిర్ధారణ చేయబడ లేదని ఛేంబర్లెను నుడివిరి.

గ్రీసు స్థితి.

వెనిజలసుగారి దొరతనమును మిత్రమండిలివారు నిర్ధారణ చేయుటకు నిరాకరించినది గ్రీసు అధికారులు ప్రకటించిరి. రిగి నోనాల్డు మెక్స్ లిగారు పార్లమెంటు ప్రజల సభలో నుడివిరి. జర్మనుల పరిశీలన స్థానముని గ్రీసు రాజుగారి స్థానమును నిర్దేశింపవచ్చును. అట్టి స్థానమును బ్రిటిషు విదేశకార్యాలయము వారు ప్రోత్సహించుట లోపమని లించి గారు కఠినముగ విమర్శించిరి. లించి గారు చెప్పిన జేమియును సమంజసము గాదు. గ్రీసు దేశాభివృద్ధియే మన ముఖ్యవాంఛితము. వారు తటస్థులుగ నుండుటకు మన యాత్యేవణ లేదుగాని వారు మనకు దూరమగుట గ్రీసు దేశమున కన్యదాయకము. అయ్యది ఈ యుద్ధానసానముతో ముగియునదిగూడ కాదు. వెనిజలసుగారిపట్ల మన కత్వంతగారము గలదు; కాని మనము సహానికాదు గ్రీసుదొరతనమువారి యాహ్వానము ననుసరించి వెళ్లి యుంటిమి గాని వెనిజలసుగారి యాహ్వానముపైని వెళ్లి యుండలేదు. అందులో మనకునుపరాసు వారికిని అభిప్రాయ భేదము కలిగినదనుట సరిగాదు. బోలోను సభలో నేకాభిప్రాయ మేర్పడినది. వెనిజలసుగారి తాత్కాలిక ప్రభుత్వమును తొల్యించి ఆమోదించిన అధినివేశము లావలయు నాయన యధికారమును మన మామోదించెద మని ఛేంబర్లె ప్రభువుగా రనిరి.

బాల్కను విషయములు.

లండను, నవంబరు 1:- డెర్బీ ప్రభువుగారు అక్టోబరు 28 వ తేదీని గోడ్ ఫ్రీ కాల్నిచ్చుగారి యుద్ధముండి వచ్చిన తంతి వార్తను జదివెరి. బాల్కను సాహిత్రామికపట్టణ మైనది. శత్రుప్రదేశము నిర్మింపబడుచున్నది. 5 సరకుల ఓడలనుండి సరకులు 12 దినములలో దింపివేయబడినవి. సేనల నావల నుండి సేనలను దిగినవి. సితులవిషయమున నాచురత అవసరములేదు. డెర్బీగారికి వచ్చిన యుద్ధ రము నందు జనరలు గ్రే గారు ను జనరలు హ్యూ గున్న గారు ను నదీ వ్యాపారములను తమ యధీనముక్రింద నుంచుకొనిరి. వ్యాపారములు మనుపటికంటె త్వరగా జరుగుచున్నవి. ఏజెన్సీవద్ద నాకా నిర్మాణస్థానములందు పడవలను గట్టుచున్నారు. ఇవి గాక మరెన్నో పడవలను వచ్చినవి. పేటసాడు రైలుమార్గమును నానర్మ్యపరము పొడిగించిరి. ఇంక త్వరలో ఖాంసియా యార్డును అమరావతికు బోవును. భోజన సామగ్రిలకు విషయములను వృద్ధిచేయబడినది. ప్రస్తుతము ఈయబడుచున్న సామగ్రిలకు పరిమితి చాలాను. గుట్టములు దొరకని చింతలేదు. పశు వైద్యశాలను వృద్ధిచేసినయెడల గుట్టములను కంచరగాడిదెలను మంచిది దొరకును. కొంత ఆసుపత్రి, నాకలు రాబోవు సంవత్సరమునుండి పని నారంభించును. వైద్యరాయుండియు, దక్షిణాఫ్రికా నుండియు పనివారిని దెప్పించి నాకలను నిర్మించుట కేర్పాట్లు చేయబడుచున్నవి.

మారిస్ నాక.

స్కిల్ఫెరసు, నవంబరు 1:- రెండు జర్మనుజలాంత గాములు మారిస్ నాకను తలపడెను.

బ్రిటిషు వస్తు పదార్థము.

లండను, నవంబరు 1:- అధిని వేశనములలోని ముఖ్య వాణిజ్యస్థానములలో బ్రిటిషు దేశమునందు నిర్మితమగుచున్న సరుకులను ప్రదర్శించుటకు భోజనలూగారిలో రాయబారము నడుపుచున్నాను. అది సాధ్యమగుటకు నిర్మాణము చాల హెచ్చుగా నుండవలె నని రున్నిచునుగా రనిరి.

ఫ్రాన్సు

బ్రిటిషు వారి ముట్టడులు.

లండను, నవంబరు 1:- ఫ్రెంచువారు ఈశాన్యమునను మెస్సినీయుద్ధము శత్రుకందకములను ముట్టడించితిమని ఈ మధ్యాహ్నము జనరల్ హేగుగారు ప్రకటించిరి.

ఆంగ్ల పరాసు విజయము.

లండను, నవంబరు 1:- బ్రిటిషువా రిట్లు ప్రకటించిరి. లాబోఫును తూర్పున మేము తలపడి కొంతస్థలము నాక్రమించితిమి. లాసార్సు గడికోరులకు నడుమను వ్యాధికాబురుజు ప్రదేశమునను శత్రువు లన్ని వర్షమును గురిపించిరి. హుల్లాక్ కు దక్షిణమున మేము శత్రువులను జయప్రదముగా ప్రయోగించితిమి. ఆంగ్లవారు పశ్చిమమున శత్రువులు సలిపిన ముట్టడి వ్యర్థమయ్యెను. మన విమానములు శత్రుస్థలములను జూచివచ్చి శత్రుకిరంగి స్థానములపై ఆగ్నిగోళములను వేసెను. ఒక శత్రు విమానము నేలగూల్చబడెను. మన విమాన మొకటి కనపడుట లేదు.

జర్మనుల వ్యర్థ ప్రయత్నములు

పారిసు, నవంబరు 1:- లాబోఫును ఈశాన్యమునందు మేము ముందునకు పోయితిమి. సెయిల్ సెయిల్ సెయిల్ పద్ద జర్మనుల మహాప్రయత్నము లన్నియు వ్యర్థము లైనవి. మేము 70 మంది ఖైదీలను పట్టుకొంటిమి. మూగ్సురదికి కుడివైపున రాత్రిపూట కాంతముగా నుండెను. వాస్తవములోని ఆల్బుక్లేక్స్ నైపుతీడతను జర్మనులు విశేషప్రయత్నములు సలిపి వ్యర్థమనో రుచ్చలేరి.

రుమ్మ

రమ్మ రాయబారి.

సెల్వగ్రాడు, అక్టోబరు 31 - వెనుక బొంబాయిలో రమ్మరాయబారిగా నుండిన ఏం పోలోప్రభుగారు సహాయ విదేశమంత్రిగా నియమింపబడిరి

బాల్కను

మసాలియా నాక.

లండను, నవంబరు 1:- మసాలియాను గ్రీసునాక ముంచబడినది. నాకలోనివారు కాపాడబడిరి.

రుమేనియా వారి ప్రకటనము.

బుఖారెస్టు, నవంబరు 1:- బుఖారెస్టుకు త్రిరమున 75 మైళ్లలోనున్న బ్రాటోకమును సమీపమున గల బోస్సాగుట్టను రుమేనియా వా రాక్రమించిరి. నల్లనుకనుమలో రుమేనియా వారు శత్రువుల కొట్టి కలిగించి ప్రటోవాలోయనును ఆల్బు నదికిని మధ్య జర్మనులు తలపడగ తిరిపిరి.

శత్రుప్రయత్నములు వ్యర్థము లగుట.

లండను, నవంబరు 1:- రుమేనియాను లిట్లు బ్రకటిం చిరి. జూల్ ప్రాంతమునందు శత్రువులను ఇంకను వెంట దణుముఠా 600 మంది కై చేలను, యుద్ధోపకరణములను పట్టు కొంటిమి. డ్రగోవీచ్ పరిసరము లందును మేము ముందునకు వచ్చి ప్రహోవాలోయాయందు శత్రుప్రయత్నములను భగ్న పఱచితిమి. ఆల్బునదిచేత తీవ్రమగు యుద్ధము జరిగి దక్షిణరంగమునందు మాన్పులేదు.

బల్గేరియనుల పరాజయము.

లండను, నవంబరు 1:- సెలోనికానుండి పరాసువా రిట్లు తెలిపిరి. స్ట్రూమానది ఎడమగట్టున బల్గేరియనులను బ్రటిషువా రొడించి వారికి విశేషవ్యయ గలిగించి బరాక్కి జోమా యను గ్రామమును వశపఱచుకొనిరి. 315 గురు ఖైదీలు పట్టుపడిరి. కెర్నా ప్రాంతములందు బల్గేరియను జర్మను ప్రయత్నములను సెర్వియనులు వ్యర్థపఱచిరి.

ఆంగ్ల విజయము

లండను, నవంబరు 1:- సెలోనికానుండి బ్రిటిషువా రిట్లు తెలిపిరి. కుంభవృష్టిగ వర్షము కురుయుచున్నను మేము బరాక్కి జూమాపట్టణమును వశపఱచుకొని 300 మంది ఖైదీలను పట్టితిమి. మనవస్త్ర మత్తల్లుము. ఇంకను దక్షిణమున పోనెన్, కుంలిఅను గ్రామములను గూడ స్వాధీనపఱచు కొంటిమి.

హాలండు

హాలండులో జర్మను గూఢచారులు

ఆమెస్టరుడం, అక్టోబరు 31:- రాటరుడంలో పోలీసు వా రొక గూఢచారిని పట్టుకొనిరి. అతడు మిత్రమండలిని గూర్చినట్టియు హాలండుకు హానికర మగునట్టియు విషయము లను జర్మనులకు తెలివెనని అతనియొద్ద దొరికిన పత్రములవలన స్పష్ట మైనది. మరికొందరిని గూడ పట్టుకొనెదరని తెలియు చున్నది.

పోర్చుగలు

సముద్రాంతగ్రాముల కు త్తరువు

లిస్బన్, నవంబరు 1:- గతశనివారమునాడు నార్వే వారిజ్జీమరును ముంచిన సముద్రాంతగ్రామి నాయకుడు పోర్చు గల్ దేశపు సముద్రమునందు స్పెయినువారివికాని నావలనన్ని టిని ముంచవలసినదని తనకు త్తరువులు వచ్చెనని చెప్పెను

తూర్పు ఆఫ్రికా

జర్మను తూర్పు ఆఫ్రికా.

లండను, నవంబరు 4:- కడపటివార్త వచ్చినపిమ్మట ననటిస్థితిలో మార్పులేదు. జయింపబడిన తావులలో తాత్కాలిక పరిపాలనా విధానము నేర్పరుపుటకు అధినివేశముల కాఖ లాని అనుభవజ్ఞు లొక రచటికి త్వరలో ఇంగ్లాండునుండి పోయె దరు. ఈయధికారి అధినివేశముల కా కార్యాలయమువారి అధికారమునకు లోబడి పనిచేయునని కారణముగా రడిగిన ప్రశ్నకు బోనరులా గారు సమాధానము చెప్పిరి.

దేశీయ తంత్రీవార్తలు

(౧) (నూ విలేఖకుల వద్దనుండి)

సింలా

రాజప్రతినిధిగానికి వచ్చిన తంత్రీవార్త.

సింలా, నవంబరు 1:— 30వ తేదీ గల యాతంత్రీవార్త ఇండియా పత్రికాగారి యొద్దనుండి వచ్చినది.

ప్రాస్తు ఆంగ్లరంగము.

లాబోర్స్ కు ఈశాస్యమున బ్రిటిషువారు చాల ముఖ్యములగు పెక్కుకందకములను 140 మంది శత్రువులను పట్టుకొనిరి.

ప్రాస్తు పరాసురంగము.

సోముకు ధక్షిణమున మైసూర్ ప్రాంతములు అన్ని ద్రాక్షమును వదలి యొక పరాసురంగముయొద్ద తలపడిరి. గాని పరాసువారు గుండ్లను కురిపించి వారిని తరిమిరి. పోమాంటు సమీపమున కిరంగు లతిత్రక్రముగ కాల్యబడినవి. అచటికి ఈశాస్యమున నొక రాళ్లగని పరాసు వారాక్రమించిరి.

ఇటలీరంగము.

అడిజేలో యలోను కార్మిలో నోవావిల్లాకు ఆగ్నేయమున పరాసువారు కొద్దిగాముందుకు వెళ్లిరి.

రష్యారంగము.

జోర్జియా ప్రాంతమున శత్రువులు రష్యావారి స్థానముల యొద్ద తీవ్రముగ పోరాడి మెట్టలను కళపరచు కొనిరి.

బాల్కన్ రంగము.

ఈజుల్లోయలో రుమేనియావారు శత్రువులతో తలపడి 900 మందిని పట్టుకొనిరి. జయమునుకనుమలో పిస్కెలును రుమేనియావారు మరల కళపరచుకొనిరి. వైడేలు కనుమ ప్రాంతమున ప్రహారీవారి లోయలో పోరు జరిగినది. అచట అజాగ్ నాక్రమించితిమని భర్తములు ప్రకటించిరి. దాగ్రసు లావెల్టోగ్ బర్గ కనుమలలో రుమేనియావారు శత్రువులను తరిమి 400 మందిని పట్టుకొని పశ్చిమమున ముందున కేగిరి. సాయలులోయలో రుమేనియావారు శత్రువులను తలపడి కొండలలోనికి తరిమి 700 మందిని పట్టుకొనిరి. జోబ్రుజా యొద్ద మార్పులేదు.

సెర్బియన్ లో సెర్బియావారు మరికొంత స్థలము నాక్రమించిరి. బ్రాడికి వాయవ్యమున 2 మైళ్లలోనున్న కాడ్డిలోవోను పరాసు వారాక్రమించిరి. పశ్చిమమున శత్రువులకందకములను కొన్నిటిని పట్టుకొనిరి. జిర్గంటిని పట్టుకొనబోయిన శత్రువులను బ్రిటిషువారు తరిమిరి.

దక్షిణహిందూస్థానము

కృష్ణవరదలు

ఇండ్లు పగులులు కొట్టుకొనిపోవుట.

ఒక విలేఖకుడుపంపిన తంత్రీవార్త

బెజవాడ, నవంబరు 1:— నిన్నను కృష్ణానదికి వరద విపరీతముగ వచ్చినది. ఆనకట్టలైన 21 అడుగుల నీరు పారుచున్నది. వరద అపరిమితముగ వచ్చుచున్నది. పెద్ద కలింగల గోడ గండిలోనుండి ఒక అంగుళమునీరు ప్రవహించుచున్నది. నిన్న రాత్రి ఇంజనీరు నరసింహయ్యవార్లంగారు పెద్ద కలింగలయొద్దనే యుండి ఆతురతతో చూచుచుండిరి. ఆనకట్టకు దిగువను ప్రాతూరు యొద్ద నిన్న రాత్రి తెల్లవారు ఝామున 4 గంటలకు 150 అడుగుల పొడుగున గండి పడినది. ఇంత పెద్ద గండి ఇదివర కెన్నడును పడలేదు. వెస్ట్రీను డెల్టా భాగ మంతయును పూర్తిగా వరద పాలైనది. గుంటూరు-తెనాలి-కేసర్ల-బెజవాడ తాలూకాలలో చాల గ్రామములు వరద పాలైనవి. ఇండ్లు-సామానులు-పశువులు కొట్టుకొని పోవుచున్నవి. చాలమంది మనుష్యులు గూడ మృతిచొండిరి. ప్రజల దుస్థితి చెప్పవలయు గాకుండ నున్నది. బెజవాడ పోరులు సహాయనిధిని నేవకనగము నేర్పరుచుచున్నారు. ఆపదకు పాల్పడిన ప్రాంతమున కొన్ని తావులలో కలరా గూడ వ్యాపించి యున్నది. బుడమేరుకు గూడ వరద వచ్చి ఏటిగట్టు తెగినది. గన్నవము తాలూకాలో పంటలకు చాల నష్టము కలిగినది. రైలుగట్టు తెగినది. ఎన్నికూర్చివు ఇంజనీర్ల శ్రీనివాసయ్యంగారు ఆరోగ్యస్వామిగార్ల గండ్లపడిన తావులలో నుండి పనిచేయుచున్నారు.

నందియాల వార్తలు

నంద్యాల, నవంబరు 2:— గత సోమవారము నుండి విపరీతముగా వర్షము కురియుచున్నది. పట్టణము చుట్టును ప్రవాహము లేర్పడినది. ఇండ్ల నేకములు కూలినవి. పురమంతయు వరదయైనది. వైరులకు నష్టము కలిగెను. ఇంకను వర్షముగి పోవు నూచనలు లేవు. ప్రజలు సహతురలై యున్నారు. ఇండ్లు నిలుచునట్లు లేదు.

పుదుచ్చేరి వార్తలు.

పుదుచ్చేరి, నవంబరు 1:— సంఘపు ఉపాధ్యక్షుడగు లైబ్రరేజనుగారు సంధి నియమములనుగూర్చి యువన్యాసము నాచేపించుచు సంఘాధ్యక్షులు బ్రయంకుగారు చెప్పిన వాక్యములను గొన్నిటిని పట్టణము వివిధముఖ్య ప్రదేశములలో నంటించిరి.

బొంబాయి

హిందూదేశ సర్వసేనాధిపతిగారు.

బొంబాయి, నవంబరు 1:— హిందూదేశ సర్వసేనాధిపతి జనరల్ సర్ చార్లసు మన్రోగారు ఈయదయము 8 గంటలకు బొంబాయికి వచ్చెదనని యుచున్నారని వాని బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి రాజకీయశాఖ కార్యదర్శియును బ్రిగేడియర్ జనరల్ వైటుగారును ఆపోలో బందరువద్ద కలసికొందురు. వారి గౌరవాధ్యము 17 సార్లు కిరంగి కాల్యబడును. వారు బొంబాయిలో ఎంతకాల ముందునో తెలియుటలేదు.

సర్ చార్లసు మన్రోగారు.

బొంబాయి, నవంబరు 2:— హిందూదేశ ముఖ్య సేనాధిపతి సర్ చార్లసు మన్రోగారు ఈయదయమున “సింధియా” అను స్త్రీయ నందు దిగిరి. వారిని బ్రిగేడియర్ జనరల్ వైటుగారు, రాయల్ ఇండియన్ మెరైన్ దళపు యువోగ్రి లండ్మెన్ గారు మున్నగువారు కలసికొనిరి. బొంబాయి గవర్నరు గారికి బదులు రాజకీయ శాఖ కార్యదర్శి గారును ముఖ్య సేనాధిపతియును ఆపోలో బందరు వద్ద కలసి కొనిరి. మన్రోగారి గౌరవాధ్యము 17 కిరంగులు కాల్యబడినవి.

బ్రాడ్ బరీకం పెరి

బొంబాయి, నవంబరు 2:— గత బుధవారమునాడు బ్రాడ్ బరీ మరల కంపెనీవారు సభచేసి మధురదాసు గోకుల దాసు కంపెనీవారిని తమ ఏజెంట్లుగా నియమించుకొనిరి.

ఒక ఇల్లు కూలుట

బొంబాయి, అక్టోబరు 2:— బజారు గేటువీధిలో ఒక పెద్ద ఇల్లు పడిపోయినది. 5 మంది మరణించిరి. అనేకులకు గాయములు తగిలినవి. ఇంటి వెనుకటిభాగమునకు 4 అంతస్తులు ఖండ్లయ్యెను. ఆభాగమునందు సుమారు 50 మంది హిందువులు నివసించుచుండిరి. ఇది పడిపోయి అనేకులు గోడల యడుగునపడి చనిపోయిరి.

బంగళము

భారతీయ సంస్థానాధిపతుల సమావేశము

పత్రికాభిప్రాయములు. ఇంగ్లీషువను పత్రిక. కలకత్తా, నవంబరు 1:— ముందు సంస్థానాధిపతుల సంఘ మేర్పడగలదను నిశ్చయముతో మేమీ సమావేశమునకు స్వాగత మిచ్చుచున్నాము. ఢిల్లీలో జరిగిన ఈసమావేశమునకుటి సమావేశములు దారిని చక్కజేయుటకు చాల యుపకరింపగలవు. పె్పెఫర్డు ప్రభువుగారు సానుభూతిని చూపుచు ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనుచు ధారాళముగ సుపన్యసించిరి. గాన మీ సమర్థతనుగూర్చి ఇదివరకే కలిగిన సదభిప్రాయము మరింత బలపడగలదు.

ఇండియా డెయిలీ న్యూసు.

ఇది పురోగమము. ఇది యశస్వరచని జాలకాలమునుండి హెచ్చరింపబడుచుండెను. ఇట్టి సమావేశములవలన సంస్థానాధిపతుల కుత్సాహము కలుగుటయేగాక వారికిని ఇండియా దొరతనమువారికిని ఆనుకూల్యము హెచ్చుటగూడ చేపూరగలదు. సామ్రాజ్యమునకు సంస్థానాధిపతులు గొప్ప ప్రావుగా నున్నారని వెక్కుమంది మేధావు లిదివరకే వ్రాసిరి.

క్షేత్తువను పత్రిక

కలకత్తా, నవంబరు 2:— క్షేత్తువో వ్యవధి సంస్థానాధిపతుల సంఘముకటి తిగ్గుక యేర్పాటు చేయడం సంస్థానాధిపతుల యహోమోగముగా నుండగలదని క్షేత్తువను పత్రిక వ్రాసినది.

పోలీసువారి సోదాలు.

కలకత్తా, నవంబరు 2:— ఇటీవల కలకత్తా డక్కా టిప్పరా - బారిసాలు - మైసూనింగు - నాకవోలీ మున్నగు తూర్పుజిల్లాలలో పోలీసువారు చాలయిండ్లను సోదాచూచి చాలమందిని పట్టుకొనిరి. వారిలో చాలమంది గౌరవముగల కుటుంబములకు చేరిన విద్యార్థులు. వారిలో కొందరిని నింధవాసమున నుంచిరి.

కార్మికులు ప్రభువుగారు

డాక్టరింగును వదులుట.

డాక్టరింగు, నవంబరు 1:— యంగల్ వారము నాడు కార్మికులు ప్రభువుగారు డాక్టరింగు నుండి బయలుదేరు సమయమున ప్రజలును పురపాలక సంఘమువారును సన్మాన పత్రములను సమర్పించిరి. యుద్ధకాలమున పురాభివృద్ధిని గూర్చిన చాల కార్యములు భవలోపమున నాగిపోవలసి వచ్చి నందులకు చింతిలు చున్నారని ప్రభువు గారు నడిపిరి. అంతామీను ఇస్లాముసంఘమువారు సోక సన్మానపత్రము నొసంగిరి. “ప్రజల అభిప్రాయములను గవర్నరులు సరిగ్రహించుట సుకరముకాదు. నాఅభిప్రాయములను ప్రజలు సరిగ్రహించునట్లు చేయుట మరింత కష్టతనముగ వున్నది. నాకు కొంత అనుభవము గలదు. ఆనుభవముబట్టి నేను చెప్పుచున్నాను. యుద్ధానంతరమున కొన్ని మార్పులు జరుగుట సిద్ధి. అట్టిమార్పులలో పనిచేయుటకు ముందుగ ప్రజల అభిప్రాయములను సరిగ్రహించుటకు నాయధికారి కాలపరిమితి ముగిసిన వెనుక రాగలవారు వ్యవధి యుండగ నేవచ్చి గ్రహించుట యత్యవసరము. ఆ మా ర్పు లను కూలముగ జరుగుటను బట్టియే రాష్ట్రముయొక్క భావికాలపుసుఖిస్తీతి ఏర్పడగలదు. ఆమార్పులను చేయుపరి మనతోనుండవలెను. అందులకు మనము ముఖ్యులముగ నైన మండవోము గాన దానినిగూర్చి బంగారమున ప్రజలను గవర్నరును కలసిపనిచేయుట చాల సమంజసమని నేను మనఃపూర్వకముగ నుచువుచున్నానని” గవర్నరు గారినిర్ది.

బర్మా

“జోరాస్త్రియను” నొకావిచారణము

నంగూరు, నవంబరు 1:— “జోరాస్త్రియను” నొకా విచారణమును గూర్చి విచారణమునందు బొంబాయి కలెక్టరుల నన్నిటిని లెప్పి నెంటు గవర్నరుగారు చూచి జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు విధించిన శిక్ష అక్రమమని తలంచి శిక్షను త్రోసివేసినని లెప్పి నెంటు గవర్నరుగారి కార్యదర్శి నంగూరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గారికి వ్రాసిరి.

మెయిలు స్త్రీమరు.

బొంబాయి నవంబరు 2:— గతమాసము 15 వ తేదీన బొంబాయినుండి బయలుదేరి పోయి ఖై నా అను మెయిలు స్త్రీయరు నిన్నటిదినము మార్చేల్సు చేరినది. గతమాసము 2 న తేదీన బొంబాయినుండి బయలుదేరిన నాగోయా అను మెయిలు స్త్రీయరు నిన్నటిదినము లండను చేరినది.

విత్తాప హరిణము.

డక్కాలో జార్జినుస్త్రియరు కంపెనీలో కోకోద్యోగి గానున్న అంబికాదయాలు సింగు రు 10,000 లు హరించి నందున అతనికి 2 సంవత్సరములు కఠిన శిక్ష విధింప బడెను.

విద్యాభ్యాసాధ్యక్షుల సమావేశము.

హిందూదేశమునందు విద్యాధిక్షుల ఆభివృద్ధి కొరకు వివిధ రాష్ట్రముల విద్యాభ్యాసాధికారులు రావోవు జనరలి మా సాంతరమున ఢిల్లీలో సమావేశ మగునట్లు ఏర్పాట్లు చేయబడి ననక తెలియుచున్నది.

అటవి పరిశ్రమలు.

అలహాబాదు, నవంబరు 2:— ఈ దేశమునందు అటవుల వలని లాభములను ఉపయోగములను గూర్చి హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు త్వరలో ప్రకటించునని తెలియుచున్నది. ఈ సందర్భమున అటవి పరిశ్రమలను గూర్చి విచారణలు జరుగుచున్నాను.

న్యాయస్థాన వార్తలు

జ్యోతిషాను పోలీసు కోర్టు.

భాక్తబహద్రుల బజ్జా సాహెబుగారు.

నవంబరు 2 గురువారము.

భారతీయ గడబిడ.

భారతీయ విద్యార్థులమీద కేసు.

జూలై 27 వ తేదీని కొంతమంది భారతీయ విద్యార్థులు

భారతీయ ప్రభుత్వమునకు 3 రోజుల పాటు పోలీసువారు తెచ్చిన కేసు విచారణ మరల సేదినము 3 గంటలకు ప్రారంభింపబడెను.

భారతీయ వారు, మొదటి ముద్రాయి ఛాంటర్ల గారి వాక్యాలను నిచ్చి ప్రాసిక్యూషను తరఫున నేతడు తప్పు చేసి నటుల నిరూపించిన సాక్ష్యము బలముగా లేనందున నతనివిడచి పెట్టవలయునని కోర్టువారి నడితెను. ఇప్పటిలో సేమిచేయుటకును పీలులేదనియు, రాబోవు బుధవారము నాడు రెండుపక్షముల వారి వాదము విని తీర్పు చెప్పవలసి యున్న దనియు న్యాయాధికారిగారు చెప్పిరి.

మొదటిముద్రాయి (ఛాంటర్లగారి) వాక్యాలము. "నేను దక్షిణభారతీయ ఇనుపదారిలో జిల్లా ట్రాఫిక్ మాపరింటెండెంటును. ఇదివరలో ఎగ్జార్జులలోనుండిని. ఇప్పుడు పోడనూరునకు బదిలీసేసిరి. ఆంగ్లోఇండియనులకు ప్రత్యేకముగ పెట్టెల "రిజర్వు" చేయుటనుగూర్చి న్యాయుండియో కరపత్రములు పంచిపెట్టి బడెను. ఆ కరపత్రము నొకదాని దాఖలుచేయుచున్నాను. అప్పటినుండియు నీకలహము ప్రారంభింపబడెను. ఈ కరపత్రములు పంచిపెట్టిన దానిగా భారతీయ లాంగ్లొ ఇండియనుల పెట్టెలలో నెక్క ప్రయత్నించుటయేగాక బలవంతముగా లోన ప్రవేశించ నారంభించిరి. అది ఆంగ్లో ఇండియనులకును, యూరోపి యనులకును కోపము కలిగించుట చేత కలహములు సంభవించుచుండెను. అట్టి కలహములు జరుగకుండ బండిలలో ప్రయాణము చేయుచుండుటకు నా సహాయుడు రెండవ ముద్రాయి సంపిలిన. జూలై 26 వ తేదీని పార్కుస్టేషనువద్ద నొక దబ్బుజులాట జరిగెనని నాకు తెలిసెను. అందుచే సాధ్యమైనంతవరకును గడబిడ నాపిచేయుటకు 27 వ తేదీని నాసహాయోద్యోగిని చెట్టుట్టు వద్ద నుండి ప్రయాణము చేయ నియోగింప నతడు పల్లవరము నుండి ప్రయాణము చేసెను. ఎగ్జార్జు నుండి ఇద్దరు టిక్కెట్టుకలెక్టరుల దీసికొని నేనును ప్రయాణము చేసితిని. మాయుడ్యేష్టము సాధ్యమై సం త వ ర తేద బృ ర లాటయు రెయిల్వే పరిస్థులులో జరుగకుండుటకును, యదాగ్రముగ నేను జరుగుచున్నదో కనుగొనుటకును, అటువై నిట్టి కలహములు జరుగజేటి ఏర్పాటుల జేయుటకును అని నాయుడ్యేష్టము. ఎగ్జార్జు, పార్కుస్టేషనులవద్ద విద్యార్థులు నవ్వుటయు జప్పుటలు గొట్టుటయు మొదలగు గల్లత్తును జేసిరి. భారతీయ ప్రభుత్వమువద్ద తక్కినదిను ములలోవలె ననేక విద్యార్థులు దిగిరి. వీరినందఱిని నా పనివారల సహాయమున నవతలకు పంపించి వైచితిని. స్లాటుఫారమువై బాగుచేయుచుండు వారల బయటికిపోవ నాజ్ఞాపించితిని. రెయిల్వే పరిస్థితులు వాటివలెంబ నే పోరాట మారంభమాయెను. రాళ్లును కర్రలును అన్నిదిశలనుండి యు నెగురజొచ్చెను. నాయుడ్యోగ్యులలో కొందఱికిని నాకు దెబ్బలు కలిగినవి. రెయిల్వేకంచె కనేక దెబ్బలు తగులుట వినిపించెను. నేను రెయిల్వే పరిస్థులదాటివైకెప్పుడునుపోలేద. ఆవెంటనే నన్నుబండిలో నురలితిని. భారతీయులు నూటికి నైబడి యుండురు. ఆంగ్లోఇండియనులు 12 లేక 15 యందురు. కేసు విచారణలో నున్నది.

ఎగ్జార్జు పోలీసుకోర్టు

సి. సి. ఎల్. వెళ్లగారు.

నవంబరు 2 గురువారము

నిపుణుడైన దొంగిలము:—క్రియజీ నెల 31 వ తేదీ

నాటిగాత్ర 9 గంటలపక్షము గాంధీ అనుగ్రహేత్రైపుడు క్రిష్ణ కేసు కేసును బజారు కోర్టువారి సహాయుడు ఇబ్రహీము అను గుణాధిపతిని పిల్చెనున్న వస్తువుల మాటనెత్తుకొని పోయెను. ఆయాటలో నుమాన గూ 350 ల విలువగలవస్తువులు, నోట్లును, నగదును ఉండెను. ముద్రాయి యెచ్చటను కప్పదకుండుటచే నతడు పోలీసువారితో, ర్యానుచేకెను. ముద్రాయి వోరకవస్తువుల కనికరగ నిర్మూలకబడెను. న్యాయాధికారి వారికి 1 సంవత్సరము కఠినకార్యశిక్షించి కిరొనరేరము 2 గం వత్సరములు పోలీసువారి ఛాయిదాలో నుండ వలయునని నిధించిరి.

స్థానిక వార్తలు

జరుగబోవు సంగతులు.

నవంబరు 4 శనివారము.

పారిశ్రామిక నాటకము (విక్టో. ద్రవిడభాష) రాత్రి 9 గం.

నవంబరు 5 ఆదివారము.

చిత్రనళీయ నాటకము (విక్టో. తెలుగు) సాయం. 5 గం. (ప్రజాసేవనియమములు (ఉప. పచ్చప్ప) సాయం. 5-80 గం.

నవంబరు 17 శుక్రవారము.

జలతారు వస్తుప్రదర్శనము

నవంబరు 23 గురువారము.

మ. వి. కాన్వోకేషను. సా. 4 1/2 గం

ఒక సవరణ:— నిన్నటిదినము 9 వ పేజీలో ఆనంద సెంటుమ్యుగారినిగూర్చి వ్రాసిన విషయమునందు 3 వ పంక్తిలో నీహారు అను మాటకుబదులు వీరారుఅని చదువుకొనవలయును.

ఉద్యోగ సమాచారము:—దక్షిణపురాభివృద్ధి సహాయ వ్యవసాయాధికారి కె. రామకృష్ణులు నాయుడు గారికి రెండు మాసముల 15 దినములు ప్రివిలేజీ సెల వీయబడినది.

జ్యోతిషాను విద్యార్థిసంఘము, చిత్రనళీయము:—జ్యోతిషాను విద్యార్థిసంఘముయొక్క ఆరవ సావంత్సరిక వర్ధంత్యుత్సవసందర్భమున రాబోవు ఆదివారమునాడు సాయంకాలము 5 గంటలకు విక్టోరియా పబ్లిక్ మందిరమున చిత్రనళీయ నాటకము ప్రదర్శించెదరు. నవంబరు 7 వ తేదీ మంజు వారము సాయంకాలము 5-80 గంటలకు పచ్చప్పకాలేజి భవనమున న్యాయ కట్టమట్టాటగారి యాజమాన్యముక్రింద నొకసభ జరుపబడును ఎస్. "అనంత నారాయణ అయ్యరు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు ప్రజాసేవా నియమముల"ను గూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

బాస్రా మిలిటరీ గవర్నరు ఉత్తరువులు.

క రాచి, నవంబరు 1.—బాస్రా మిలిటరీ గవర్నరు మేజర్ గాడ్సుగారు కొన్ని ఉత్తరువులను ప్రకటించిరి. కాఫీ దుకాణములలో నెవ్వరును రాత్రిపూట నిద్రింప గూడదు. ఈ ఉత్తరువు నటికమించువానికి వారము దినముల ఖైదు శిక్ష యొనను 25 రూపాయలవఱకు జూల్మానాయెనను విధింపబడనని ముగ్ధతారులు మహల్లాలలో నివసించుచున్న వారిలో మంచి నడవడి లేనివారినిగూర్చి మిలిటరీ గవర్నరుకు నుడి. ఎం. జిక్కిరి పోర్టు చేయవలయును. అట్లు రిపోర్టు చేయనివానిని పనినుండి తొలగించెదరు. నిర్ణయంపబడిన ధరలకంటె ఎక్కువ ధరల కేసుకాణదారుడైనను వస్తువుల నమ్మునెడల అతనికి 800 రూపాయలవఱకు జూల్మానా విధించబడును. చీకటికడిన వెనుక ఎవ్వరైనను పిథులలో తిరుగుచుండు నెడల ఎవరని అడిగిన తక్షణమే ప్రత్యుత్తరము నీయవలయును. తేకున్న తుపాకితో కాల్చినేయబడుదురు. రోడ్డుమీదనున్న దీపముల నెవ్వరైనను దొంగ లించు నెడల, అతడతి కఠినముగా శిక్షింపబడును. రైసెన్సు తేకుండ నెవ్వరును పక్షులను వేటాడగూడదు. రై సెన్సులేక అట్లుచేయువాని సాక్షులను ప్రభుత్వమువారు వశపఱచుకొని 20 రూపాలవఱకు జూల్మానా విధించుదురు. జండ్లను బాడుగ కిచ్చువారిలో ఇతరులకంటె యూరోపియను స్త్రీలకును, బ్రిటిషు వైనికోద్యోగులకును, ప్రభుత్వమువారి నౌకగ్లకును ప్రాముఖ్యము నీయనివారు కఠినముగ శిక్షింపబడుదురు.

స్కూలు జిల్లాకలెక్టరు దివాన్ బహదర్ ఆర్. రామ చంద్రరావుగారు ఇప్పటిలో సెలవునొంద పోరని తెలియుచున్నది.

కృష్ణ జిల్లా ఫిరుకవంతాగారి చెరువుపట్టి గ్రామమంతయు కొట్టెరు వరదలవలన కొట్టుకొనిపోయినదట! గ్రామవాసు లందఱును కాలవల గట్టవైనుండి ప్రాణములను రక్షించుకొనిరి.

తేవల్లెలుపేట.

(తెన్ని వాసుల దురవస్థ)

తాలూకా ఆఫీసుకు ఎఫీట దక్షిణముగ ఘమాన 80 యకరముల భూమిని యిల్లపలములకు కొందఱు తలా పడి, ఇరువై శెంట్లు కొనిరి. కొందఱు గృహములు నిర్మించుకొనిరి. కొందఱు భరంతులు చేయించిరి. కొందఱు చెట్టుచేరువైరాలు చేసికొనిరి. ఇంకకొందఱు గృహనిర్మాణాదులకు వలయు ఉపకరణములు సిద్ధము చేసికొనిరి. ఇటులందఱు అప్పుడు మండలాధికారిగ నున్న శ్రీరాము దొరగారువచ్చి, మాడిరి. ఈస్థలము లన్నియు సర్కారువారు అనగా తాలూకా బోర్డువారు ఎక్కువరుచేసి మరలవేలము చేయు దునియు నంతకంటె గృహనిర్మాణాదు లావలయు ననియు రాయి గారని పోయిరి. ఇదిజటిగి నాలుగై దేండ్లైనది. ఈయస్థల ఎన్ని సారులో కలెక్టరుగారికి, బోర్డువారికి, బోర్డువైసిడెంటు గారికి అర్జీలు పెట్టుకొని ప్రాణములు విసిగినవి. చివరకు గవర్నరు మెంటువారు స్థలములు మాకేముం చెదవని పీథులు మాత్రము వారియిష్టప్రకారము ఏర్పాటు చేయుదుమని ఇటీవల కొలుచుకొనిపోయిరి. కాని కొంతవఱకు ఏసంగతి, నిష్కర్షగఁడెప్పి గృహనిర్మాణాదులకు అనుజ్ఞయిచ్చియుండలేదు. ఈ అటంకము లేనివో ఈసరికి ఒకదివ్య మైనపేట ఇవట వెలసి యుండెడిది. ఇటీవల తాలూకా, రైలువైరాలు వచ్చి, జనసంఖ్య హెచ్చుచున్నది. గృహములు తక్కువ, ఇచ్చట హైస్కూలుకు గూడ శిర్పాటులు జనుచున్నవి. ఈపేట త్వరలో బూర్జికావలసి యున్నది. ఇని యిటులుండగ ఈ పేట యంతయు ఈవర్షములకు తొడలోను నీటిలోమునిగి యున్నది. తాలూకా ఆఫీసు కాంపౌడులో మెకాటిలో తు నీరున్నది. అనుప్రతిచుట్టు ముగుగు నీరు పూర్తిగనున్నది. కాని ఎవరికి చీమ కుట్టి నట్లు లేదు. ఇచ్చటి తహసీలుదారు, డాక్టరు, సబుడివిజను ఆఫీసరు వగైరాలుగాక తెనాలి డిప్యూటీకలెక్టరు గారు, తాలూకాబోర్డు వైసిడెంటు, జిల్లాబోర్డు వైసువైసిడెంటు గార్లు కార్యంతరములచే నిక్కడ ఉన్నారు. ఈ అరస్థ మామచున్నారు. కాని ఈయరుగును వెడలకట్టి ప్రజలను కాపాడు సానుభూతి తేకుండుట కోచనియును. నాను అఫీషియలు, తాలూకాబోర్డు వైసిడెంటుగారితో మొరపెట్టుకొనగ నిర్లక్ష్యభావము చూపిరి. నాను అఫీషియలు మొదల నగ ప్రజాముఖమనిగడ! అది మాకు అవ్యయింబట లేదు. బందరు తాలూకాబోర్డు వైసిడెంటు సేమారు వెంకట సుబ్బారావు పంతులు గారినింటి సనము హృదయులున్న కల్లారజూమచు గూడ, నిట్టిదురవస్థ మాకుక యుండరని మా ఆశయును. మాఅరస్థలకు జవాబుదారీ ఎవరోమాడ వలసి యున్నది.

దంత చూరము

డబ్బి 1-కి నెల రూ 0-2-0 12-కి రూ 1-2-0
ఈ దంతచూరముకో డండ్లు తోముటవలన చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్ళుండి రక్తము ప్రవించకుండును. నోట దుర్గంధము లేక యుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగి యున్నది.

తామర తైలము

డబ్బి 1-కి నెల 0-4-0 12-కి రూ 2-10-0.
మాతామర తైలము ఒక్కడబ్బును నాలుగు అణాలకు కొని నాలుగైదు సారులు రాచిన యెడల తామర విర్యాలు మగును. నయము కాని యెడల వి నాల్గు అణాలు తిరిగి తీసి కొని వచ్చును. ఈతైలమును ఒక సారి వాడిన సుఖపడగలరు. దీనిని రాచిన మంట యుండదు. చర్మము నెల వెక్కిరించును.

జీర్ణరసాయనము:— ఈమాత్రలను సేవిం గుక వలన అర్శము వచనముగును. జీర్ణకోశము భాగవత రసస్రావము క్రమముగ గలుగుచు ములబడ్డము మానును. 25 మాత్రల డబ్బి 1-కి నెల 1-4-0. సేవోజ్జేతపు కస్తూరి, మంచిది తులము 1-కి ... 80-0-0
కుంకుమ పువ్వు తులము 1-కి ... 2-0-0
గోరోజనము, మంచిది ,, ... 2-0-0
అనిపచ్చికానా లేక జున్ను ,, ... 7-0-0
రసభస్మము తులము 1-కి రూ 0-0-10
అమృతాంజనంధిపో; బొంబాయి, అండ్ మద్రాసు

THE GREAT WAR.

The Verdun Victory: Territorial Gain.

Balkan Offensive: British Successes.

RUMANIAN OFFENSIVE: ENEMY PURSUIT CONTINUES.

The Marina Outrage: Six Americans Killed.

[Reuter's Agency.]

THE SOMME FRONT. SOMME OPERATIONS. Verdun Victory Territorial Gain.

LONDON, November 1.

Reuter's representative at French headquarters says that the importance of the territorial gain at Verdun on the 24th instant lies in the fact that we turned the enemy off the highest ground on the right of the Meuse, and we are now able to prepare for a contemplated operation without observation by the enemy. They enemy have been trying to isolated Douaumont by gunfire and to prevent the bringing up of supplies, but they have not been successful.

British Congratulations. Sequel to Glorious Defence.

LONDON, November 1.

Reuter's correspondent at headquarters says that Sir Douglas Haig has conveyed British congratulations to General Joffre on the Verdun success, which is a fitting sequel to its glorious defence. General Joffre has replied sending thanks to his valiant British comrades, which are a fresh pledge of the warm sympathy existing between the two armies.

Successful British Raids.

LONDON, November 1.

General Haig's afternoon reports successful raids on enemy trenches northeast of Festubert and at Messines.

German Attacks Shattered.

LONDON, November 1.

PARIS:—A Communique says:—We have again progressed northeast of Les Boeuifs. Violent enemy attacks at Sailly-Saillisset were repulsed. We took seventy prisoners. The night was relatively calm on the right of the Meuse. A German attack southwest of Altkirch, in the Vosges was repulsed.

Balkan Front.

THE BALKAN OFFENSIVE. Bulgarians Defeated.

LONDON, October 31.

A French official message from Salonika says the British defeated the Bulgarians on the left bank of the Struma and inflicted sanguinary losses on them. They also carried a village of Barakhdzuma, which was strongly held by the enemy, after a violent fight, taking 315 prisoners. The Serbians repulsed counter-attacks by Germans and Bulgarians in the Cerna region.

Great Britain.

GERMAN MONEY IN ENGLAND.

Mr. Asquith's Statement.

LONDON, November 1.

In the House of Commons Mr. Hunt asked whether the millions held by public Trustees for Germans till after the war, were to be considered an asset for Germany in peacetime, and, if so, were British businesses in Germany to be similarly treated. Mr. Asquith replied that it was not in the public interest to make a statement at present regarding the precise manner in which the Government proposed to deal with the matter.

OPERATIONS IN MESOPOTAMIA. War Office Work.

LONDON, October 31.

In the House of Lords Lord Derby described what the War Office had done to supply troops in Mesopotamia since it took over responsibility. He emphasised the great difficulty of transport from Basra to the front, but claimed that the measures taken would bring the system as near perfection as possible. The barges originally sent out were practically useless as they could not pass the part of the river called the Narrows, but many new barges were being sent out. Railways were being constructed rapidly, and labour was being obtained from India. Since July 20th the daily average of food sent up the river had risen from 222 tons to 860 tons, and the troops, with a few exceptions, were receiving full rations. Munitions were ample, and over 17,000 tons of clothing had been sent out since July.

In the House of Commons Mr. Yate asked in view of the recommendation of the Bengal Chamber of Commerce will measures be taken to apply the Military Service Act to Europeans in India? Mr. Chamberlain replied "No." I am not aware of such a recommendation.

Sir Henry Dalziel asked a question regarding the work and remuneration of Professor Ethe an unnaturalised German at the India Office.

Mr. Chamberlain said Professor Ethe has been engaged since 1872 in compiling a catalogue of Persian Manuscripts in the Library of the India Office. Since the first volume was completed in 1901, no payment has been made to him. The Honorarium for the second volume has not been fixed pending its completion.

Lord Derby read a telegram to the Colonel Office from Mr. Godfrey Collins from Basra dated 28th October describing Basra as a hive of industry with the American hustle and British adaptability. A port is being created and town erected. Five mixed storeships have been cleared in twelve days and each troopship is emptied on arrival. Situation is well in hand and there is no need for anxiety. He has quoted a private letter from General Maude to Quarter Master General stating that General Grey capably assisted by General Hughes had taken over the sole control of the river transport and things were already moving much more briskly. Barges were being constructed in Dockyards of Anglo-Persian oil company at Abadan and arrival from Singapore of a couple of sternwheelers, some barges, and docks had helped to speed up. The expected arrival of other barges enabled a confident view to be taken. The quantity of ordnance stores was most gratifying. If steady stream was kept up it should be all right. He hoped that soon there would be better transport to the front. Sheikh Saad Sinn Railway was being completed to Nasiriyah and would soon reach Khamsiyah Ruernkh Amarah line was being pushed on as hard as possible regarding the food. The quarter-master general and General Scott who had been sent out to supervise had reported that the situation was more satisfactory. The War Office now received the weekly telegraphic report from the Director of Supplies thus keeping in close touch with the requirements of force. The scale of ration was adequate and improving though there was still shortage in alternative diet. Thus we were unable to give men choice. The force was at present fed with fresh meat and supply of frozen meat had been tentatively arranged pending delivery of refrigerating barges which might be completed in from two to six months. At present there was no reason to fear shortage of fresh meat. Large supply of mechanical transport was ready to be sent out if it could be properly used.

There was no difficulty in obtaining horses. He hoped that the strengthening of Veterinary Department would result in their getting horses and Mules in good condition. Director of ordnance had taken over the charge of ordnance service at Basrah. The flying corps had been reinforced and hospital fleet considerably augmented. By using the passenger steamers it was now possible to transport the sick and wounded without delay in reasonable comfort. The supplementary hospital ships replete with every comfort would be available next year. The numbers of tugs cargo and waterbarges iceplant workshops were being constructed for which 1369 skilled men and 2000 unskilled had been sent or were being sent from Britain and Egypt. The Colonial Office had been approached with a view to obtaining labour from west Africa and Nigeria. The Railway board had been formed to co-operate with the Indian Engineering Association with a view to expediting the supply of staff plant and material for Railways. Lord Derby detailed increase in medical facilities mentioning that a base Hospital, double ordinary size, with over eighty tons of stores, had been despatched to Bombay where it would be under direct control of the G. O. C. India and would be kept fully supplied and be able to meet promptly all demands from Mesopotamia. All tired units were being relieved as far as possible by fresh troops.

Greek Affairs.

LONDON, November 1.

In the House of Commons Mr. Ronald McNeill drew attention to the Greek Official Statement that the Allied Governments had refused to recognise M. Venezelos and his Government. Mr. Lynch strongly criticised the Foreign Office for "propping up that outpost of Germanism, King Constantine". Lord Robert Cecil took a strong exception to Mr. Lynch's speech, and said that we desired nothing more than Greece's greatness and prosperity. We believe that benevolent neutrality is the proper attitude for Greece, but we believe that anything which separates her from the Allies must end in disaster for here which will last long beyond the present war. Lord Robert Cecil pointed out that we did not go to Salonika at the invitation of M. Venezelos as an individual, to whom Lord Robert Cecil paid a high tribute, but of the Greek Government. He strenuously denied that the French Government disagreed with our policy with regard to Greece. Complete unity had been reaffirmed by the recent Boulogna Conference. Lord Robert Cecil proceeded:—"Wherever we find a portion of the Greek dominions which is in fact under the governance of M. Venezelos or the Provisional Government, where the great majority of the population recognise him as Governor, we recognise him as 'de facto' ruler of that portion."

TELEGRAMS.

Excess Profit Tax on Electric

Companies.

LONDON, November 31.

'LONDON Gazette' announces that the Board of referees has raised the percentage standard for excess profits tax on electricity supply, electric traction undertakings and Electric Tramways in India to seven per cent for companies and eight for other concerns.

ROUMANIA.

Operations in Transylvania.

Enemy Continually Pressed.

LONDON, November 1.

BUKHAREST.—A communique says:—The Rumanians have captured Mount Rosca, near Bratovea, 75 miles north of Bukharest, taking prisoners. The Rumanians continue to press the enemy northwards in the Vulkau Pass, and have repulsed German attacks between the Pratoa Valley and the River Alt.

Enemy Attacks repulsed

LONDON, November 1.

A Rumanian Communique says: The pursuit of the enemy in the Jul sector continues. We have taken six hundred more prisoners and a great quantity of war material. We progressed at Dragoslavele and repulsed an enemy attack in the Prahova Valley. Violent fighting took place east of the river Alt. There is no change on the southern front.

RUSSIA.

Russian Politics.

Assistant Foreign Minister.

LONDON, November 1.

PETROGRAD.—M. Polostzeff, formerly Consul in Bombay has been appointed Assistant Foreign Minister.

Holland.

German Espionage in Holland.

A Spy Arrested.

LONDON, October 31.

AMSTERDAM.—The 'Telegraaf' says that a German spy has been arrested at Rotterdam and that the police have seized material showing that he furnished reports regarding the allies and also information endangering the safety of Holland. Further arrests are imminent.

War At Sea.

LONDON, November 1.

SKIBBEREN.—Two German submarines attacked the 'Marina'.

Greek Steamers Sunk.

The Greek steamer "Masalia" has been sunk. The crew has been landed.

German Order to Submarines.

To Sink all Ships Except Spanish.

LISBON.—The Commander of a German submarine which sank a Norwegian steamer on Saturday informed the Captain that he had been ordered to sink all ships in Portuguese Waters, except Spanish.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, November 1.

The following telegram dated the 30th October has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—The British captured several important enemy trenches north-east of Lis Boeuifs and took 140 prisoners.

The Germans, using liquid fire, attacked a French position, near Masonete, south of the Somme, but were driven back by barrage and machine gun fire. A very violent artillery struggle continues in the region of Douaumont. The French carried a quarry north east of Douaumont.

The Italians have made slight advances in the Adi valley and south east of Nova Villa on the Carso.

The enemy launched a series of desperate attacks on the Russian positions east of Dorna Vatra and captured two heights.

The Rumanians attacked the enemy in the Uzul valley and captured 900 men. They also retook Piscul in Gylmes Pass. Fighting continues in the Prahova valley in Predeal Pass region where the Germans claim to have taken Azuga. The Rumanians have repulsed the enemy in the region of Dragos Lavelle and Turzburg Pass, taken 400 prisoners and made progress on the left. The Rumanians are attacking in the Jul valley and they drove the enemy back into the mountains capturing 700 prisoners.

The situation on the Dobrudja is unchanged.

The Serbians made fresh progress in the loop of the Cerna.

The French captured Cardilove, two miles northwest of Brody, and further to the left captured a system of enemy trenches. The British repulsed an enemy attempt to seize Ormanti.

TELEGRAMS.

Calcutta.

The Indian Chief's Conference.
Press Opinions.

CALCUTTA, November 1.
Commenting on the Viceroy's speech the "Englishman" welcomes the conference as foreshadowing a future Council of Princes. Such conferences as that in Delhi will do much to propose the way. Lord Chelmsford made the position perfectly clear in his address which is characterised by the sympathy and dignity that will enhance the good opinions already formed of his diplomatic and statesman-like qualities.

The "Indian Daily News" says:—This is a step in advance that has long been advocated and many able and well informed writers have exercised their pens in pointing out how such constitutional assemblage would not only be a source of great gratification to the Chiefs themselves but tend to promote harmonious relations between the Government of India and the Ruling Princes of the land who are a source of strength to the Empire.

Assam.

Lord Carmichael Leaves Darjeeling.
Replies to Farewell Addresses.

DARJEELING, November 1.
H. E. Lord Carmichael received a farewell address from the public and municipality on his departure from Darjeeling on Tuesday. In the course of his reply he regretted that financial restrictions due to the war had prevented various schemes for the development of the town.

In the course of his reply to the Anjuman Islam His Excellency said: It is hard at times for a Governor to understand and it is often even harder for him to make himself understood. I know from experience and just because I do, I am able to assure you that it may be greatly to the advantage of Bengal that my successor should come here in time learn something of the feelings of the people of Bengal and of the true nature of its problems before he is called on to deal with those questions which are bound to come up after the conclusion of the war, on the solution of which so much of the prosperity and happiness of the people of this Presidency will depend. The solution in its large aspect at any rate, will not lie with us alone. Perhaps it will not even lie chiefly with us, but I hope most sincerely that in Bengal the Governor and the people will work together.

Bombay.

Commander-in-Chief.
Arrival in Bombay.

BOMBAY, November 1.
His Excellency the Commander-in-Chief in India, General Sir Charles Munro, is due to land at the Apollo Bunder on his arrival at Bombay for the Persian Gulf at 8 o'clock this morning. His Excellency's arrival will be public. A salute of seventeen guns will be fired and guards of honour will be furnished by the Royal Irish Fusiliers and the Bombay Volunteer Rifles. His Excellency will be received on landing by the Secretary to the Government in the Political Department representing H. E. the Governor of Bombay who is away in Kashmir, by Brigadier-General W. C. Knight, commanding Bombay Brigade and by numerous other naval, military and civil officers. How long the Commander-in-Chief will remain in Bombay is uncertain. While in the city His Excellency will be the guest of General Knight.

LATER.—His Excellency Sir Charles Munro, the new Commander-in-Chief, arrived in Bombay this morning from Mesopotamia on board S. S. "Scindia". The arrival was public. His Excellency was met on board by Brigadier-General W. C. Knight, Officer Commanding Bombay and Commander Lumsden, R. N. Director, Royal Indian Marine. As the party landed at the Apollo Bunder, Sir Charles Munro was received by the Secretary Political Department, representing H. E. the Governor of Bombay, Lieutenant Huddleston, R. N. Mr. Vincent, Commissioner of Police, and other military and naval officers. His Excellency inspected the Guard of Honour furnished by a company of Royal Irish Fusiliers and the Bombay Volunteer Rifles, and then motored with General Knight to the latter's residence. A salute of seventeen guns was fired announcing the arrival.

BURMA.

The Wrecked Zoroastrian.

Orders Reversed by Government.

RANGOON, November 1.
In a communication to the District Magistrate the Secretary to the Government states: Lieutenant Governor after perusing the proceedings and finding of the court and assessors in the marine inquiry into the circumstances attending the stranding and total wreck of the S. S. "Zoroastrian" in the Nya Yot Bay off Bassein coast, has reversed the finding on the ground that it was unjustifiable and also taking into consideration the recent sad motor car mishap to Mr. Otcle, the second Officer, who had both his legs fractured has asked that his certificate which had been recommended for suspension for nine months be returned to him at once.

Sind.

Public Notices in Basrah.
Issued by Military Governor.

KARACHI, November 1.
Major Gordon, Military Governor of Basrah, has issued a series of public notices as follows:—No person shall sleep in coffee shops by night. Any person disobeying this order is liable to be punished by imprisonment for a period of 7 days or fine up to Rs. 25.

Mudhtars shall keep the Military Governor and the Q. M. G. informed of any bad or disaffected characters resident in the Nakhallas. Any Mudhtars who fail to do so will be liable to be dismissed.

TELEGRAMS.

Any shop-keeper selling goods above the rates laid down shall be liable to be punished by fine up to Rs. 500.

Persons moving about the streets after dark must answer when challenged; otherwise they are liable to be shot.

Any person caught stealing road lamps will be severely punished.

No persons will be permitted to hawk without a license. Any person so doing is liable to have his goods confiscated and be punished by fine up to Rs. 20.

Carriage drivers and 'Bellurichis' plying for hire shall in all cases give preference to British officers, European ladies and Government servants. Failure to obey this order will render the persons concerned liable to severe punishment.

Mysore.

The question of the separation of the judicial from executive functions in Mysore has been under discussion and both official and non-official gentlemen interested in it have exchanged views and made suggestions on the subject. From such information as is available in Calcutta it would appear that it has been found impossible to have at present complete separation of the two functions, but their deliberations have resulted in some definite suggestions which have been circulated for opinion among various bodies and persons. It is understood that there is a strong feeling against separation mainly on the ground of expenditure and the officials are almost unanimous in their opinion that Magisterial powers should remain with the executive officers. These suggestions with the opinion of the public will shortly come before the government for consideration.

Although the full scheme is being treated confidentially some of the important suggestions are before the public and are to some extent known in Calcutta. They may be given as follows:—

The total cost of the proposed scheme should come up to Rs. 1,68,591. Deducting the pay of the officers who will be observed in the new scheme the net cost would be Rs. 1,41,204.

(1) Deputy Commissioners will continue to be District Magistrates, as it will cause inconvenience and dislocation of business if they are replaced entirely by a fresh set of officers.

(11) For the disposal of original criminal work now done by the Subordinate Revenue Officers, a separate agency may be provided viz., (1) 8 special first class magistrates, one for each district, to be located at the district headquarters, (ii) 19 special second class magistrates to be located at convenient centres, for the trial of second and third class cases and (iii) benches of Magistrates may also be constituted wherever practicable to take part in the trial of second and third class cases; and on such benches a place may be found for duly qualified special Sub-Magistrates.

A suitable distribution of taluks among the special second class magistrates has been suggested with due reference to the statistics of the work of the various magisterial courts in the state during the past official year. This is intended to approximate equalisation of business, and what is much more important, promote the convenience of the local population in regard to distance. The distribution suggested is a tentative one and may be modified as experience may suggest. District Magistrates will no doubt be able to make the work of these Magistrates as nearly equal as practicable by a system of transfers of cases.

(11) The above arrangements will allow the withdrawal of criminal work from all Assistant Commissioners and Taluk Officers, but Sub-Divisional officers may continue to be Ex-officio first class magistrates exercising only the powers referred to in Chapters VIII to XII of the Criminal Procedure Code, which are essentially of an executive character.

(IV) Appeals against convictions by second and third class magistrates will be heard by the District Magistrates or by the special first class magistrates whenever they are transferred by the District Magistrates to them.

V. The new staff of special magistrates would form part of the judicial service like munsiffs and sub-judges and district judges. The appointments of munsiffs and sub-judges may be arrangeable with those of the new special magistrates, in order that officers trained in both civil and criminal work may be available for promotion to higher appointments in the Judicial Department.

BRIEF TELEGRAMS.

BOMBAY, November 2.

The P. and O. steamer "Khiva" which left Bombay on the 15th ultimo arrived at Marseilles on Wednesday the 1st instant, all well.

The "Nagoya" which left Bombay on the 2nd ultimo arrived at London on Wednesday the 1st instant, all well.

CALCUTTA, November 1.

The "Statesman" commenting on the Viceroy's speech says:—It can scarcely be doubted that before long the council will be a fact and that its deliberations will be a source of benefit to Native States and of strength to the Indian Empire.

ALLAHABAD, November 2.

It is understood that the Government of India will shortly publish an important note relating to economic development and possibilities forests of this country. In this connection many enquiries relating to forest industries have been made by private firms who are desirous of participating in their exploitation.

It is understood that proposals are under consideration to hold a conference of the Directors of Public Instruction at Delhi towards the end of January next to discuss about educational developments in India.

TELEGRAMS.

It is understood that the Cochin Darbar have decided to retire on pension the Chief Judge of the Chief Court Mr. V. K. Sankara Menon, on his reaching shortly his fifty fifth birthday.

Notwithstanding a more or less authentic contradiction of the popular rumour that Raja K. C. Manavedan Rajah is in the running for the Indian Executive Councillorship, the "West Coast Spectator" repeats emphatically that the Rajah is in the field and that his candidature is powerfully backed.

The election of the Chairman of the Tellecherry Municipal Council came off on Monday last and resulted in the election of Mr. G. V. Gopalan Nair, the Vice Chairman, by eleven votes against three secured by Rao Bahadur T. C. Narayana Kurup the late Chairman. Mr. Gopalan Nair has been the Vice-Chairman for the past few years and also acted as Chairman.

As the result of collapse of a house in Bazargate Street, Bombay, on Wednesday morning, five persons were killed and several others received injuries. The rear portion of the house, which was a four storied one and was tenanted by some fifty people, mostly Hindus, collapsed from the roof to the ground floor burying a number of people under the debris.

At an extraordinary general meeting of the Bradbury Mills, Bombay held on Wednesday, Sir Shapurjee Broacha presiding, it was resolved that the firm of Messrs. Mathradas Goculdas and Co., be appointed agents of the mills so long under the management of Messrs. Bradbury and Co., under the same terms and conditions for the rest of the term for which Messrs. Bradbury & Co., were appointed agents.

Latest Telegrams.

LONDON, November 1.

Replying to Mr Cornwall in the House of Commons Mr. Bonar Law stated that situation in German East Africa had not altered since last communique. An experienced officer from Colonial service would shortly leave England to establish provisional Civil Administration in the conquered parts. Asked whether this office would report to South Africa or to Colonial Office, Mr. Bonar Law replied "to Colonial Office".

Mr. Runciman stated that he was communicating with Mr. Bonar Law regarding the possibility of arranging an exhibition of British manufactures in the principal commercial centres of Dominions. Extensive preparation was essential if exhibition was to be practicable.

During Committee stage of Special Register Bill, Mr. Asquith said the Government was very anxious to afford qualified naval and military men and munition workers facilities to vote in any possible election and the Government intended to legislate accordingly. The Government further undertook that the question of enfranchisement of seamen and soldiers as such, should be brought to an early issue.

British Communique says: British and French local attack east of Les Boeufs gained ground. There was heavy hostile shelling between Le Sars and Gueddecourt and in the neighbourhood of Schwaben redoubt. We bombarded trenches south of Hulluch with good results. The enemy raid west of Angres was easily repulsed. Aircraft did useful reconnoitering work and bombed enemy batteries. One hostile machine was driven down damaged. One of ours is missing.

A British official message from Salonika says:—In spite of heavy rain we captured Baraklidzouma by a smartly executed attack taking three hundred prisoners. Our losses were light. We also occupied the villages of Prosenik and Kumli further south.

LONDON, November 1.

Russian Communique says fierce battles are proceeding in Galicia south of Broezany and on Narajovka river where the enemy are attacking in several places. Enemy are also attacking in wooded Carpathians, but nearly everywhere have been repelled. Communique indicates that enemy have made some progress in Alt valley on Rumanian front.

M. Albert Sarraut has been appointed Governor of Indo-China in succession to M. Roume resigned owing to health.

Telegram from Zurich says:—Men of Austrian Landstrum, between 45 and 50, have been called up.

Telegram from the Hague says:—Several members in the Budget Committee recommend strengthening of Dutch Indian forces as speedily as possible.

Telegram from Longbranch, New Jersey, says that President Wilson, on learning that six Americans had been killed when "Marina" was torpedoed, to telegraphed to Lansing to expedite securing of facts. Lansing replied that he had asked Dr. Page for information also that he was informally enquiring in Germany.

Telegram from Columbus Indiana says that Judge Hughes indicated that he would not prohibit export of munitions.

MELBOURNE: Referendum figures hitherto are "No" 966000 "Yes" 883000. Resignation of Ministers Hugh Gardiner and Russell have been accepted.

BRISBANE.—Mr Givens, Member of Senate, and Mr. Borford, Member of House of Representatives who are both in favour of Conscription, have been expelled from labour party.

SYDNEY:—Score of New South Wales Labour Members of Parliament have withdrawn their support from Holman who has formed a new party.

Telegram to "Times" from Sydney says:—Whatever be ultimate result of Referendum, profound political changes are certain Premier Hughes cannot remain in office, unless he forms a Coalition with liberals. Such a Coalition could control House of Representatives, but opponents of Hughes would dominate Senate and would use their strength.

ఆంధ్ర దేశమున నతివృష్టి.

గుంటూరు జిల్లాలో

కుంగభద్రా ప్రభుత్వము.

I

లోగడ కృష్ణ వేణీ ప్రవాహితీయంబున నష్టమందిన కొన్ని గ్రామములవలె ప్రస్తుతము కుంగ భద్రా ప్రవాహంబున నోలలాడు మా గతియు నొక్క పరి యోచింప వేడెదము. ఈ కుంగభద్ర మగ్రామమునకు తూర్పుభాగమునం దైదు ఫర్లాంగుల దూరమం దున్నది. ఈ నెల 14 తేదీ మొదలు కురిసినవర్షాతిశయమువల్లను మా గ్రామమునకు నైఋతి భాగ మందగునట్లు నల్లమద బంగాళావద్దనుండివచ్చు 21 పులక తూములవల్లను ఈకుంగభద్రపాంగి క్రమక్రమముగా విజృంభించి చాల పొలములు ముంచి వేసెను. 25-26 తేదీల నాటికి క్రమక్రమముగా గ్రామ మంతయు జనులు భయపడి గ్రామము చుట్టును కట్టలువేయ మొదలిడిరి. 27 వ తేదీనాటికి మా గ్రామమునకు దక్షిణముగా కుమారు 6 మైళ్ళదూరమందున్న (యారకాలవ అనే పేరుగల) నల్లమదవాగు పొంగి దాని సమీపములనున్న అప్పికట్ట, పూండ్ల, గుడిపూడి, వగైరా గ్రామాదుల మంచును ప్రళయాలమువలె వచ్చుచున్నదని వార్తలు వచ్చెను. అంత జనులు భయపడసాగిరి. తిరిగి 28 తేదీ 5 పను నుల వర్షము కురిసెను. 29 తేదీ రాత్రి ఇంతింతవర్షమని నేను వర్షంపజాలను. కొందరు 20 పనులు లుండునని వర్ణించుచున్నారు. ఇంతకన్న ఆకసము బ్రద్దలై పోయినదని చెప్పిన వింత యుండదు. రాత్రి రెండు యాములు లగు నప్పటికి చుట్టునున్న కట్టలు పొంగి వరద గ్రామముపై రేగెను. జను లందరు ఇది యే తమ జీవితకాల మందు కడవటిరాత్రి యని భావించిరి. ప్రళయకాలగర్జనలై మేఘధ్వని మ్రోయుచుండ ఆకసము విచ్చినట్లు వర్ష భారకారుమండ పిడుగులు పడినట్లు ఒక్కొక్క ఇల్లుగిల్లు గిల్లు మని పడుచుండ కొన్ని గోడలు నామమాత్రా వశ్యమై గూలుచుండ ప్రవాహము బజారులందు ప్రవహింప దొడంగెను. అంత చివరభాగమందు కొన్ని యిండ్లలో 2 గజముల లోతు నీరు నిలుచుటచే బాలుర తోడను వృద్ధుల తోడను నాయావారులు ఉండనెలవులు లేక గ్రామ మధ్యమునకు చేరి ఘోషం ఘోషం దుఃఖింప సాగిరి. ఇట్టి స్థితిలో 30 తేదీ అరు డో ర య మా యె ను. ఎవ్వని ముఖమందు చూచినను రక్తము లేదు. గడ్డివాములన్నియు లేడి సి ఒక్కొక్కవామిలో 2 గజముల నీరు నిల్చుటచేతను కొన్ని వాములు కొట్టుకొనిపోవుటచేతను పశువులకు మేతలేదు. ధని కులకు పాతెల్లనువేసిన బిడార్లు తడియుటచేతను బీదలకు లేకను జనులు తిండికి మాడుచున్నారు. ఇట్టి సందర్భమున మా గ్రామమునకు దక్షిణముగా 2 మైళ్ళదూరున్న అప్పికట్ట డ్రైక్ ఛానల్ కు బోడిపాలెం గ్రామమునకు నైఋతి భాగ మం దొక పెద్దగండి పడినదనియు అయ్యది ప్రళయాలమువలె మెలనేసికొనుచు బోడిపాలెం, గోపాపురం, యిటుకంపాడు, వెలగాయపాలెము, కొడివానిపాలెము, పెదపాలెము, మొదల గు గ్రామముల మంచును వచ్చుచున్నదనియు వార్త వచ్చెను. దీనికంతకును కారణము మాగ్రామమునకు మైలుదూరమందుండిన గుంటూరు బాపట్ల రోడ్డు 2 1/2 ఫర్లాంగులలోకల చస్తా చాలకపోవుటయేయని నిస్సందేహముగా చెప్పవచ్చును. రెండవ కారణము నల్లమద బంగాళావద్దగల మురుగుకాల్య యనవచ్చును. కాననో పాలకులారా! దక్షిణము మాగ్రామోద్రవస్థి తిని చిత్తగించి తగువసతుల నేర్పరచుచు భవిష్యద్యత్సరము నక్షతనను చస్తా ఇంకను వికాలముచేసి నుమ్ముచు బ్రతికించెద రని వేడుచున్నాము. — సంఘారు లక్ష్మీనరసింహాచార్య.

II

గోదావరిజిల్లా అమలాపురము తాలూకా. చిత్తకాశ్యో తీవ్రమగు నెండకాయట యిక్కడి కాలస్యభావమయి యుండెను. ప్రభవపాదమున గొంచెము దినములే యెండకాని యీనెల 16 వ దినము మొదలు అపారముగా వర్షించినది. నమ్రు నమ్రు గొడ్డి కొడ్డిగా మాత్ర మే తెరపి యిచ్చుచు. మింటికి నంటికి నేక భారగా, రేయిం బనల్లు కుండలలో గ్రుమ్మురించినట్లు జోరువ వాన కురిసెను. శాలిధాన్యములలో 'రసంగి' అగ దినును పరిమితుండు, అనగా, క్రిపావళికి, కోతకువచ్చును. ఆసస్యముగూడ, ఈగో దావరి డెబ్బలో బండితురు. ఆసస్యము ఈసంవత్సరమున బక్కగానే ఫలించెనని చెప్పదురు. ఫలించిననెమి? కోసి చేలోనుంచిన పనలారకుండ క్రుద్ధునట్లును, కోయని చేలు నిల బడకుండ భూమివయి నొరగి నీటం గలియునట్లును వర్షించి

యంతింతనరాని నష్టమున దెచ్చెను. దీపావళి రేపనగా నొక కొంత తెలుపియిచ్చి సూర్యరశ్మి యగపడెను. ఇక నీయతి వృష్టి బాధ తొలగెనని తలంచి కన్నకులు చాతేమయిన పంటబ్రావుచేసికొన యత్నింపగా నిన్న సాయంకాలము నుండి యా కా శ ము పాం ద్ర మే ఘుచ్చున్న మయి ఆరాత్రియు నేటిపవలంతయు మున్నుకంటె నిమ్మడిగను, ముమ్మడిగను గురియుచున్నది. ఈధారాసంపాతము చేత గుంటలు చెలువులయి, చెలువులు మహాసరస్సులయి, సరస్సు లునదులయి, నదులు సముద్రము లయినవి. ఈయమలాపుర సీమ సముద్రప్రాంతమందున్నది. ప్రాంతభూము లందలి చేలు సముద్రోపరితలముకంటె మిట్టలుగావు. మురుగునీరు పోవు మాగ్గులు లిక్కడ సరిగాలేవు. అందువలన సామాన్యత వాన లకే వెక్కు కేదారములందు జలము బానుదప్పుముగా నుండును. ఇప్పుడు మొలకొలదియయి, గొంతుబంటియయి, తలమునకలయి యితరజాతి శాలిసస్యములకు గూడ వినాశ కరముగా నున్నది.

నిరుడును వర్షములు తుద నధిక మయినవి. అప్పుడొక చిన్నయు పైనపంటికి యలవచ్చి పరిచేలం జొచ్చెను. దానిచే నవిచాలభాగమున దెచ్చెను. పశువు క్షికయిన బనికొని పయనను గొన్ని గింజలు కన్నకు లాకర్షించుటచే పన్నురిమైపయినను వీరికి దొరకదయ్యెను.

ఈవర్షము పయనికెట్టివట్టు పరిచేలే కాక, ఇప్పుడు యావనస్థితిలో నున్న కందిచేలకును, ప్రారంభదశలో నున్న జొన్న చేలకును మిరపతోటలకును, పొగనారు మళ్ళకును మృత్యుప్రాయముగా నున్నది.

III

భీమవరం

31-10-16 నం|| ఈ తాలూకా అంతయు పల్లపు సాగుకలది. ఈయేట వర్షము లధికమై కొల్లెరువ, ఎర్రకా ల్యము, ఎర్రట్టి యదివరకే నీటిముంపుకలిగి పరిచేల చాలా భాగం మొదలంటి నశించినవి. అక్కడక్కడ మెరకగ్రామ ములలో చిన్న పరిచేలు ఈనుచున్నవి. నేటికి భద్రకొండు దినములనుండి తెలిపిలేకుండ వర్షించుచున్నది. అందులో గత రాత్రి కురిసిన వర్షమువలె ఆరువందల పైనుండి ఇల్లు తీటమై నను విదవని ఇంత సంతత భార యెన్న దూమాడలేదని వెద్దలను చున్నారు పరిచేలన్ని నెలంటి కడవినవి. రాత్రి పెనుగాలి వీచి నది. వెక్కువోట్ల యిండ్లు, గోడలు, చెట్లున్న కూలిపడి జలా వ్యవమై వెద్దసంతోభ గలిగించినది. ఇంకనుతగ్గలేదు. దైవగతి యెట్లున్నదో తెలియరావచ్చును. జనవర్షముమాత్రము కలుగ లేదు. రాత్రి యెచ్చటనో పెద్దతుఫాను కొట్టియుండునని చెప్పుకొనుచున్నారు. గోదావరి డెబ్బ అంతటను, మాపడమర డెబ్బలో అధికముగానున్న మురుగుకాల్యమును, కొల్లెరువ న్నునుండి బయల్పెడవడి ఉచ్చలేరులోనికి జొచ్చు ముఖద్వార ములు చక్కజేసి, అయేటిపంకలను, సరిగాతీర్చి బాగుచేయిం చవలసినదని, తేున్న యేటేట కలుగుచున్న అధిక మురుగు నష్టమునకుగాను కొద్దియో! గొప్పయో? కండ్లుతుడుచు లాగున నిచ్చుచున్న రిమాపన్ వల్ల దొరతనమువారికిని, కూడి రాని అధికనష్టము రైతులకును, యేటేట వృద్ధికాక తప్పదని ఆనేకయేండ్లనుండి యెన్ని విధముల మొరబెట్టినను విచారించు దిక్కు కానరాక యీ ప్రాంతరైతులు దరిద్రులగుచున్నారు. ఇట్టి సమయములో దొరతనమువారు మేల్కొంచినచో, యీ డెబ్బలోని మురుగుబాధ కరతలామలకమై నివారణ మాగ్గు ముల గని పెట్టటకు వీలగునని విన్నవించుచున్నాడను. ఈ తాలూకాలో దొడ్డిపట్ల ఆకువీడురోడ్డు, ఉండి, పిప్పర రోడ్డు అను రెండుకంకరరోడ్డు నామమాత్ర మున్నవి. అరెం డును గోతులుపడి, గజంలొకున అచ్చటచ్చట బురదకలిగి, బండ్లుపో వీలులేక, స్థానికపరిపాలనా కౌశల్యమును చాటు చున్నవి. ఇక గణపవరం చేబ్రోలురోడ్డును, భీమవరం యే లూరుపాడు రోడ్డును, సామ్యుఖ్యుకు యోచనతోచక అసం పూర్తిగాను, కాలినడకైనను అసందర్భముగాను పోయించిన రోడ్లని చూచి అనుభవించుచున్న వారికి చెప్పక చెప్పదు న్నది. యీ రెంటియొక్క ప్రస్తుతస్థితిని వర్ణనాతీతముగా నుండుటచే విరమించితిని. తాలూకాబోర్డు మెంబరుషదవికి ప్రజాపితను గలిగించిన ప్రతినిధు లెప్పుట దాగియుండిరో యని ప్రజలు విలపించుచున్నారు. వా రువేషించుటచే వారి యందు గల ప్రజాసూరాగమునకు ముప్పు వాటిల్లక మానదని శృతపర్చుచున్నాడను. ఈ తాలూకాలో ప్రముఖులని జెప్ప దగిన తుత్రియలలో కొందరు డెబ్బలూటకేసులలో బడి క్రిమినల్ కొర్టుల వెంట నెలల రెండు తిరుగులాడుట మాత్ర మిగుల సంతాపము గలుగుచున్నది. కాలకలిబట్టి క్లితిగములు చూడట స్వభావజన్మదని గుర్రంగి గండరించుట విశేషతత్వం మని వేన్న వించుచున్నాడను. ఇట్లు. తాలూకాభిమాని.

ఆంధ్ర మహాజనసభ-నెల్లూరు.

శ్రీనలనామ సంవత్సర కార్తీక శు 4 లుకు గరియగు 1916 సంవత్సరం అక్టోబరు 30 తేదిన ఉదయము 8.30 ఘంటలకు శ్రీలక్ష్మీ నరసారెడ్డిగారి పుర సాధమున, రాబో వు ఆంధ్ర మహాజనసభ నెల్లూరు పట్టణమున జరుగుటకు తగిన యేర్పాటుల చేయుటకై గౌరవనీయులగు శ్రీయుత ఆచార్య చక్ర కృష్ణరావు పంతులవారి అగ్రాసనాధిపత్యమున జరిగిన సభయందు అంగీకరింపబడిన తీర్మానములు.

(1) నెల్లూరు మండలవాస్తవ్యులును, ఇరుపదియొక్క సంవత్సరములలో తక్కువలేని వయస్సుగలవారును, పదిరూపాయలకు తక్కువలేని చందాముచ్చువారును అయిదవ ఆంధ్ర మహాజనసభకు ఆహ్వానసంఘసభ్యులుగా చేర్చుకొనబడుదురు.

(2) ఈ ఆహ్వానసంఘమున సభ్యులను చేర్చుటకుగాను ఈక్రింద పేర్కొనబడినవారిని, తాత్కాలిక కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులుగా నుండునట్లు యేర్పాటు చేయడ మైనది.

(1) శ్రీయుత ఒంగోలు వెంకటరంగయ్యపంతులు, (2) గా. ఆచార్య చక్ర కృష్ణరావుపంతులు (3) మైదవోలు చెంగయ్య పంతులు, (4) కూమలూరు వేంకటేశ్వరరామయ్య పంతులు, (5) రేబాల సుబ్బరాయుడు (6) చుండూరు వెంకటకృష్ణయ్యకెట్టి, (7) దామవరపు వెంకటసుబ్బారెడ్డి, నెల్లూరు, (8) గునుపాటి యేనారెడ్డి; క్రొత్తూరు. (9) గండ్రకోట సుబ్బయ్యకాశ్రీ, (10) వావిలికొలను నరసింగరావుపంతులు (11) మన్నేపల్లి రామకృష్ణరావు పంతులు (12) కొండ్లూరు కు మారస్వామి కాశ్రీ (13) వెన్నెలకంటి అప్పారావు పంతులు. పెద్దపరని. (14) ఎన్. ఎక్. ఎన్. రంగరావు (15) ముత్తరాజు శివకామయ్య (16) చివు కుల మాలెకొండయ్య (17) ఇంగువ శ్రీ కృష్ణయ్య. నెల్లూరు. (18) చతురేంద్రుల వెంకట కృష్ణగారు, మదరాసు. (19) ఎం. జి. కుప్పస్వామిఅయ్యర్, (20) బి. అన్నాస్వామి అయ్యర్, (21) కాసుశేల. కిలాపలిరావు పంతులు. నెల్లూరు. (22) బెజవాడ సుందరరామిరెడ్డి, (23) దొడ్ల వర దారెడ్డి, బుచ్చిరెడ్డిపాలెం. (24) రేబాల సుందరరామి రెడ్డిగారు, వోళ్ళూరు. (25) అనుపల్లి నారాయణరెడ్డిగారు, అల్లూరు. (26) లిక్కవరపు శివకోటారెడ్డిగారు, రేబూరు. (27) వర్మలెడ్డి రామచంద్రారెడ్డిగారు, అల్లూరు. (28) పొన్నలూరు లక్ష్మీ నరసారెడ్డిగారు, కొరరిక. (29) పట్లం వేంకటసుబ్బారెడ్డిగారు, కొరులూరు. (30) పొణ కా పట్టాభిరామరెడ్డిగారు, పొట్టిపూడి, (31) లిక్కవరపు రామరెడ్డిగారు, పొట్టేపాలెం, (32) కనకరాజు నరసింగ రావు పంతులుగారు, (33) ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్య, (34) వెన్నెలకంటి కృష్ణస్వామిరావు, (35) పెల్లూరు రామకృష్ణయ్య, (36) జి. ఆది నారాయణయ్య, కావలి (37) దుర్భాకాశహస్తి శర్మ గారు, వేంకటగిరి, (38) తర్కభూషణం వేంకటకృష్ణమాచార్యగారు, వేంకటగిరి. (39) వెల్లేటి వెంకటరెడ్డిగారు, కోట (40) వెంకటసుబ్బారెడ్డి (41) మారంరెడ్డి రామరాఘవరెడ్డిగారు, గూడూరు. (42) జి. దొశయ్యకెట్టిగారు, కల్లూరు (43) దామ అంకయ్యనాయుడుగారు, కాయపేట, కావలితాలూకా (44) అక్కిరాజు వేంకటరమణయ్యగారు, సంగం. (45) వరదమండి నారాయణ రెడ్డిగారు, మగ్గపూడి, రావులతాలూకా. (46) బచ్చు వెంకటసుబ్బయ్య కెట్టి గారు, మదరాసు. (47) ప్రత్తి శ్రీరాములు కెట్టి (48) సుంతు కృష్ణస్వామి కెట్టి, (49) ఏ. సంధాన రామయ్యంగార్ నెల్లూరు (50) కాటంరెడ్డి ఆదివారాయణ రెడ్డిగారు, అల్లూరు (51) నెరులి కుబ్బరావు పంతులుగారు, వెంకటగిరి. (52) వేదగిరి బ్రహ్మణ్యంగారు నెల్లూరు. ఈ సంఘమునకు ఇంకను యుక్తమయిన వారిని చేర్చుకొనటకు అధికారము ఇయ్యడ మైనది.

(3) నై సంఘమునకు (1) వావిలికొలను నరసింగరావు గారు (2) రేబాల సుబ్బరాయుడు గారు (3) టి. వి. శివరా మయ్యగారు (4) ఎం. రామకృష్ణరావుగారు (5) గునుపాటి యేనారెడ్డిగారు అనువారు కార్యదర్శులుగా నియమించడ మైనది.

IV

కర్నూలుజిల్లా కంభము:— ఇచ్చట గా. కె. ఆర్. వి. కృష్ణరావు ఆధిపత్యముక్రింద కర్నూలు మండల సమావేశంబును, ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకులు గాహరికొవ్వెమ్మ రావుగారి యాధిపత్యముక్రింద మండల సాంఘిక సమావేశ మును, నవంబరు నెల 11, 12 వ తేదీలను జరుగవలసి యుండెను. ఏపావలి నాటినుండి వర్షము విపరీతముగా కురిసి సుహృచ్చయ నగులాగున కనుపించినందున ఈ సమావేశములు డిసెంబరు నెల మొదటివారమునకు మార్చబడినవని వినుచున్నాను. అని యొకకర్నూలు మండలవాసి వ్రాయుచున్నాను.

V

నిన్నటిదినము గంజాముజిల్లా పథానగండి కి. శేఖరమ (వాసివజాబు) ప్రకటించితిమి. అదియు అతివృష్టిచే వర్షం చున్నది.

చిన్న పురుగులు పెద్ద పెద్ద బట్టలను జేయును.

చుండు, బోడి యగుట, వెండ్రుకలూడుట, పుర్రెపై జిల, అన్నియు చుండుపురుగుల వలన గలుగును.

Don't Let 'em Dig

“కామినియా నూనె”

సహాయమున సంహరింపుట. చుండును బోగొట్టును. వెండ్రుకలను రాలనిర్వహించు. పుర్రెచుండును బోగొట్టును. తలకట్టుకు పరిమళ సుగంధద్రవ్యము. ఈరీతిని, నకలు నూనెలను తయారు చేయువారి మోసమున పడకును.

వెల బుడ్డి 1-కి గు. 1-0-0 ది. పి. గు. 0-4-0
,, 8-కి గు. 2-10-0 ది. పి. గు. 0-7-0

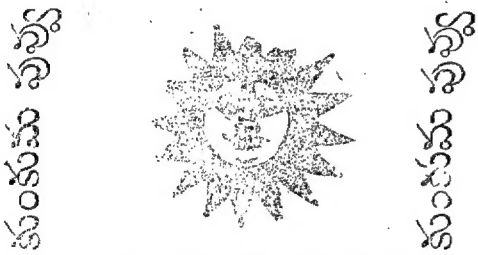
ఉచితము.

ఈ నుగుణముల బుజువు పొందుటకయి, అర్థజాపీటి పుర్రెనువారికెల్ల ఒకసారి వాడుకొనుటకు సరిపోవునంత నూనె గల సీసా ఉచితముగ బంపబడును.

సోలు ఏజెంట్లు:—

అంగ్లో యుడియన్ డ్రగ్స్ లిండుకెమికల్ కంపెనీ,
నెం 155, జుహూనుసీరువీధి, బొంబాయి.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపును. కరస్పాక్ డెన్సు మొదలగునవి ఇండ్లమున వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ అండు కంపెనీ,
(53) 21. హమ్మంవీధి, బొంబాయి.

కల్యాణి - ప్రతితుడు

ఇది షేక్స్పియర్ ర్మను ఇంగ్లీషు మహాకవి నాటకము ననుసరించి తేట తెలుగున శ్రీలక్ష్మణును బాలురకును తెలియనట్లురచింపఁబడినది. ఇతర భాషాకవుల రచనా చతుర్త్తాములు, మన తెలుగువారికి తెలుపవలయునని ప్రారంభించిన వానిలో నిది మొదటిది. దీని కథాసంవిధానమును పాత్ర చతుర్త్తామును చదువును అద్భుతములు. కల్యాణి ఆ 1. ప్రతితుడు ఆ 2.

దైర్ఘ్య కవచము

చుండునకు గల పోరును గుణములలో దైర్ఘ్యము ప్రధానము. దైర్ఘ్యమునకా ఆపవలయుండు మనస్సు చలింప బొందుట. మనుజుడు ధరింపదగిన యన్ని కవచములును ఆత్మ శక్తియులచే భేదింపఁదగినవి. ఈ దైర్ఘ్య మనెడి కవచమో యాత్మ శక్తియులకు ఆభేద్యము. ఈ దైర్ఘ్యమును ప్రతిపాదించుటకై “అన్యత్రభిస్కాత్ గాంగేయాత్ అన్యత్రచ హనూ యతః” అనెడి జితేంద్రియుడైన భీష్మునియొక్క చరిత్రము చి ముఖ్యతైని తెలిపియున్నది. వెల 6 అణాలు.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండ్ కో,
235 ఆనందముద్రాలయము, మద్రాసు.

సర్వవృద్ధి విష సంజీవిని.

నూరు (100) రూపాయలు బహుమతి.

ఏద్యును వచ్చువారు!

నవ్వుమఁ బోదురు !!

తేలుకొంకిపోటు వలన, మంట పోట్లకు తగిన పరిహారమును పొంద లేకమిగులకష్టపడువారలకై మేమి యావధమును గనివెట్టితిమి. కుట్టిక చోట నీమందును డైరెక్టర్ లో ప్రకార ముపయోగించిన ఒకటిరెండు నిమిషములలో మంటలు పోట్లుపోవును. ఈయోవధమునందు గుణము లేదని బుజువు చేయు వారలు

మా యోవధమును మాకు తిరుగపంపి తరుకు సెలవైన మొత్తమును రాబట్టుకొనుటయే గాక (100) నూరురూపాయల బహుమతి నందుటకును నర్హులగుదురు.

వెల 2 సీసాలు గల ప్యాకెట్టు 1-కి 8 అ. పోస్టేజీ 6 అణాలు

ఒకటేతడవ (2) ప్యాకెట్టు తెప్పించుకొన్న పోస్టేజీ ఉచితము

1 డజన్ ప్యాకెట్టులకు పోస్టేజీతో రూ 5-0-0

1 డజన్ ప్యాకెట్టు కొన్నవారికి (1-8-0) వెలగల ఛాక్ సలర్ ఫౌంటెన్ పేనా ఇనాము.

టి. సీతారామ మొదలియారు.

3. కందప్ప మొదలివీధి, తిరువల్లి క్షే. జి. మద్రాసు.

అన్యత్రాంజనం డిపో వారి దివ్యావధములు

ఆదిపచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-4-0

గోరోజనము తులం 1 కి రూ. 2-0-0

కస్తూరి తులం 1 కి రూ. 30-0-0

కుంకుమపువ్వు తులం 1-కి 2-0-0

రసభస్మము తులం 1-కి 0-10-0

పచ్చకర్పూరం ,, ... 0-8-0

బాలామృతము సీసా 1-కి ... 0-12

చుండుకు నూనె సీసా 1-కి ... 0 6-0

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

అన్యత్రాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.